

Sūrat al-Shu 'arā'

(The Poets)

سورة الشعراء

Súrah – 26

No of Ayat – 227

English Translation : *Ali Quli Qara'i*

Urdu Translation : *Allamma Zeeshan Haider Jawadi*

Hindi Translation : *Farrukh Khan & Ahmed*

For any errors / comments please write to: duas.org@gmail.com

Kindly recite Sura E Fatiha for Marhumeen of all those who have worked towards making this small work possible.

Please use the Arabic font “*Attari_Quran_Shipped*” to display correctly. Download font here : <http://www.duas.org/fonts/>

This is a ‘Meccan’ sūrah.

The surah that mentions the aimless meandering of unbelieving POETS in their creative effort to versify, and how their own actions belie their artistic messages, though it exempts from this censure poets who are believers and

act with justice and righteousness. It takes its name from verse 224 ff. concerning the poets (*shu‘arā’*). The surah talks about the disbelievers who belittle the Quran, and gives examples of God’s power and grace in nature. It recounts several stories of earlier prophets, the reactions of their people, and punishments that afflicted them, ending by confirming the divine origin of the

Quran. It is not something brought down by the jinn, nor is it poetry.

In the commentary of Burhan it is narrated from Imam Ja’far as-Sadiq (a.s) that whoever recites the three *Tawaseen* (ie. the three surahs beginning with

Ta-Seen) on every Thursday night, will be counted from the *Awliyaa-ullah* (friends of Allah) and will be under the protection of Allah (s.w.t.). The reward for reciting this surah is so great that when the person sees the reward he has gotten from it (on the Day of Judgement) he will be pleased.

The Holy Prophet (s.a.w.) said that the one who recites this surah will come out of his grave reciting the *Shahadah* or *Kalimah*, bearing witness in

the Oneness of Allah (s.w.t.). Reciting surah ash-Shu‘arā’ at dawn is compared to the recitation of all the heavenly books that have been revealed.

Frequent recitation of this surah ensures protection from thieves and from death by drowning or being burnt. Drinking water in which this surah was dissolved protects one from all types of ailments.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ

O' Allāh send Your blessings on Muhammad
and the family of Muhammad.

اے اللہ! رحمت فرم احمد وآل (ع) محمد پر

ऐ अल्लाह मुहम्मद और आले मुहम्मद पर अपनी सलामती रख

allahumma salli `ala muhammadin wa ali muhammadin

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

In the Name of Allāh,
the All-beneficent, the All-merciful.

عظمیم اور دا تھی رحمتوں والے خدا کے نام سے

اللہ کے نام سے جو بड़ा کृपालु اور اत्यन्त दयावान हैं।

bi-smi llāhi r-raḥmāni r-raḥīmi

طسم

Tā, Sīn, Mīm.

طسم

ता. सीन. मीम.

t-s-m (tā sīn mīm)

٢ ﴿ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴾

These are the signs of the Manifest Book.

یہ ایک واضح کتاب کی آیتیں ہیں

ये स्पष्ट किताब की आयतें हैं

tilka 'ayātu l-kitābi l-mubīni

لَعَلَّكَ بَاخْرُجُ نَفْسَكَ أَلَا يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٣﴾

You are liable to imperil your life [out of distress] that they will not have faith.

کیا آپ اپنے نفس کو ہلاکت میں ڈال دیں گے کہ یہ لوگ ایمان نہیں لارہے ہیں

شاید اس پر کि وے ایمان نہیں لاتے، تुم اپنے پ्राण ही खो बैठोगे

Ia 'allaka bākhi 'un nafsaka 'allā yakūnū mu'minīna

إِنْ نَشَاءُ نُنَزِّلُ عَلَيْهِم مِّنَ السَّمَاءِ آيَةً فَظَلَّتْ
 أَعْنَاقُهُمْ لَهَا خَاضِعِينَ ﴿٤﴾

If We wish We will send down to them a sign from the sky before which their heads will remain bowed in humility.

اگر ہم چاہتے تو آسمان سے ایسی آیت نازل کر دیتے کہ ان کی گرد نیں خضوع کے ساتھ جھک جاتیں

यदि हम चाहें तो उनपर आकाश से एक निशानी उतार दें। फिर उनकी गर्दनें उसके आगे झुकी रह जाएँ

'in nasha' nunazzil 'alayhim mina s-samā'i 'āyatan fa-żallat 'a 'nāquhum lahā khāḍī 'īna

وَمَا يَأْتِيهِم مِّنْ ذِكْرٍ مِّنَ الرَّحْمَنِ مُهْدَثٌ إِلَّا كَانُوا
 عَنْهُ مُعْرِضِينَ {5}

There would not come to them any new reminder from the All-beneficent but that they used to disregard it.

لیکن ان کی طرف جب بھی خدا کی طرف سے کوئی نیا ذکر آتا ہے تو یہ اس سے اعراض ہی کرتے ہیں

उनके पास रहमान की ओर से जो नवीन अनुस्मृति भी आती है, वे उससे मुँह फेर ही लेते हैं

*wa-mā ya'tīhim min dhikrin mina r-raḥmāni muḥdathin 'illā kānū 'anhu
 mu'riḍīna*

فَقَدْ كَذَّبُوا فَسِيَّاً تِيهِمْ أَنْبَاءُ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ

{ ٦ }

They have certainly denied [the truth], but soon there will come to them the news of what they have been deriding.

یقینا انہوں نے تکذیب کی ہے تو عنقریب ان کے پاس اس بات کی خبریں آجائیں گی جس کا یہ لوگ مذاق اڑا رہے تھے

अब जबकि वे झुठला चुके हैं, तो शीघ्र ही उन्हें उसकी हक्कीकत मालूम हो जाएगी, जिसका वे मज़ाक उड़ाते रहे हैं

fa-qad kadhdhabū fa-sa-ya 'tīhim 'anbā'u mā kānū bihī yastahzi 'ūna

أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الْأَرْضِ كَمْ أَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ
 كَرِيمٍ ﴿٧﴾

Have they not regarded the earth, how many We have caused to grow in it of every splendid kind [of vegetation]?

کیا ان لوگوں نے زمین کی طرف نہیں دیکھا کہ ہم نے کس طرح عمدہ عمدہ چیزیں اگائی ہیں

क्या उन्होंने धरती को नहीं देखा कि हमने उसमें कितने ही प्रकार की उमदा चीज़ें पैदा की हैं?

'a-wa-lam yaraw 'ilā l-'arḍi kam 'anbatnā fīhā min kulli zawjin karīmin

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً^{صَلَوةً} وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ {٨}

There is indeed a sign in that; but most of them do not have faith.

اس میں ہماری نشانی ہے لیکن ان کی اکثریت ایمان لانے والی نہیں ہے

निश्चय ही इसमें एक बड़ी निशानी है, इसपर भी उनमें से अधिकतर माननेवाले नहीं

'inna fī dhālika la-'āyatan wa-mā kāna 'aktharuhum mu'minā

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ {٩}

Indeed your Lord is the All-mighty, the All-merciful.

اور آپ کا پروردگار صاحبِ عزت بھی ہے اور صاحبِ حکمت بھی ہے

और نिश्चय ही तुम्हारा रब ही है जो बड़ा प्रभुत्वशाली, अत्यन्त दयावान है

wa-'inna rabbaka la-huwa l-'azīzu r-raḥīmu

وَإِذْ نَادَىٰ رَبُّكَ مُوسَىٰ أَنِ ائْتِ الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

{ ١٠ }

When your Lord called out to Moses: [saying,] ‘Go to the wrongdoing people,

اور اس وقت کو یاد کر و جب آپ کے پروردگار نے موسیٰ کو آواز دی کہ اس ظالم قوم کے پاس جاؤ

और جبکہ تुम्हारे रह ने मूसा को पुकारा कि "ज़ालिम लोगों के पास जा -

wa-'idh nādā rabbuka mūsā 'ani 'ti l-qawma ẓ-ẓālimīna

۱۱ ﴿ قَوْمَ فِرْعَوْنَ جَأَلَ يَتَّقُونَ ﴾

the people of Pharaoh. Will they not be wary [of Allah]?'

یہ فرعون کی قوم ہے کیا یہ متqi نہ بنیں گے

फिरअौन की क़ौम के पास - क्या वे डर नहीं रखते?"

qawma fir'awna 'a-lā yattaqūna

قَالَ رَبِّ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُكَذِّبُونِ ﴿١٢﴾

He said, 'My Lord! I fear they will impugn me,

موسیٰ نے کہا کہ پروردگار میں ڈرتا ہوں کہ یہ میری تکذیب نہ کریں

उसने कहा, "ऐ मेरे رب! مुझے डर है कि वे मुझे झुठला देंगे,

qāla rabbi 'innī 'akhāfu 'an yukadhdhibūni

وَيَضِيقُ صَدْرِي وَلَا يَنْطَلِقُ لِسَانِي فَأَرْسِلْ إِلَى
هَارُونَ {١٣}

and I will become upset, and my tongue will fail me. So send [Your messenger] to Aaron.

میرا دل تنگ ہو رہا ہے اور میری زبان روائی نہیں ہے یہ پیغام ہارون کے پاس بھیج دے

और मेरा सीना घुटता है और मेरी ज़बान नहीं चलती। इसलिए हारून की ओर भी संदेश भेज दे

wa-yadīqu ṣadrī wa-lā yanṭaliqu lisānī fa-'arsil 'ilā hārūna

وَلَهُمْ عَلَيَّ ذَنْبٌ فَأَخَافُ أَن يَقْتُلُونِ ﴿١٤﴾

Also they have a charge against me, and I fear they will kill me.'

اور میرے اوپر ان کا ایک جرم بھی ہے تو مجھے خوف ہے کہ یہ مجھے قتل نہ کر دیں

और مुझ پر उनके यहाँ के एक गुनाह का बोझ भी है। इसलिए मैं डरता हूँ कि वे मुझे मार डालेंगे।"

wa-lahum 'alayya dhanbun fa-'akhāfu 'an yaqtulūni

قَالَ كَلَّا فَإِذْهَبَا بِآيَاتِنَا إِنَّا مَعَكُمْ مُّسْتَهْمِعُونَ

﴿١٥﴾

He said, 'Certainly not! Let the two of you go with Our signs: We will indeed be with you, hearing [everything].

ارشاد ہوا کہ ہرگز نہیں تم دونوں ہی ہماری نشانیوں کو لے کر جاؤ اور ہم بھی تمہارے ساتھ سب سن رہے ہیں

کہا, "کدما پی نہیں, تुम دونوں ہماری نیشنیاں لے کر جاؤ। ہم تुमھارے ساتھ ہیں, سुننا کو مौजूد ہیں

qāla kallā fa-dhabā bi-'āyātinā 'innā ma 'akum mustami'ūna

فَأَتِّيَا فِرْعَوْنَ فَقُولَا إِنَّا رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦﴾

**So approach Pharaoh and say, “We are indeed envoys
of the Lord of the worlds**

فرعون کے پاس جاؤ اور کہو کہ ہم دونوں رب العالمین کے فرستادہ ہیں

अतः तुम दोनों फिराऊन को पास जाओ और कहो कि हम सारे संसार के रब के भेजे हुए हैं

fa-'tiyā fir'awna fa-qūlā 'innā rasūlu rabbi l-'ālamīna

أَنْ أَرْسِلُ مَعَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿١٧﴾

that you let the Children of Israel go with us." "

کہ بنی اسرائیل کو میرے ساتھ بھیج دے

कि तू इसराईल की सन्तान को हमारे साथ जाने दे।"

'an 'arsil ma'anā banī 'isrā'ila

قَالَ أَلَمْ نُرَبِّكَ فِينَا وَلَيْدًا وَلَبِثْتَ فِينَا مِنْ عُمُرِكَ
 سِنِينَ {١٨}

He said, 'Did we not rear you as a child among us, and did you not stay with us for years of your life?

اس نے کہا کیا ہم نے تمہیں بچپنے میں پالا نہیں ہے اور کیا تم نے ہمارے درمیان اپنی عمر کے کئی سال پالنے میں گزارے ہیں

(فِيراؤن نے) کہا, "ک्या हमने तुझे जबकि तू बच्चा था, अपने यहाँ पाला नहीं था? और तू अपनी अवस्था के कई वर्षों तक हमारे साथ रहा,

qāla 'a-lam nurabbika finā walīdan wa-labithta finā min 'umurika sinīna

وَفَعَلْتَ فَعْلَتَكَ الَّتِي فَعَلْتَ وَأَنْتَ مِنَ الْكَافِرِينَ

{ ١٩ }

Then you committed that deed of yours, and you are
an ingrate.'

اور تم نے وہ کام کیا ہے جو تم کر گئے ہو اور تم شکریہ ادا کرنے والوں میں سے نہیں ہو

और तूने अपना वह काम किया, जो किया। तू बड़ा ही कृतघ्न है।"

wa-fa 'alta fa 'lataka llatī fa 'alta wa-'anta mina I-kāfirīna

قَالَ فَعَلْتُهَا إِذَا وَأَنَا مِنَ الضَّالِّينَ ﴿٢٠﴾

He said, 'I did that when I was astray.

موسیٰ نے کہا کہ وہ قتل میں نے اس وقت کیا تھا جب میں قتل سے غافل تھا

کہا، اسہا تو مुझسے उस समय हुआ जबकि मैं चूक गया था

qāla fa 'al tuhā 'idhan wa- 'ana mina q-dāllīna

فَرَرْتُ مِنْكُمْ لَمَّا خِفْتُكُمْ فَوَهَبَ لِي رَبِّي حُكْمًا
 وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٦﴾

So I fled from you, as I was afraid of you. Then my Lord gave me judgement and made me one of the apostles.

پھر میں نے تم لوگوں کے خوف سے گئیز اختیار کیا تو میرے رب نے مجھے نبوت عطا فرمائی اور مجھے اپنے نمائندوں میں سے قرار دے دیا

फिर जब मुझे तुम्हारा भय हुआ तो मैं तुम्हारे यहाँ से भाग गया। फिर मेरे रब ने मुझे निर्णय-शक्ति प्रदान की और मुझे रसूलों में सम्मिलित किया

*fa-farartu minkum lammā khiftukum fa-wahaba lī rabbi ḥukman wa-ja 'alanī
 mina I-mursalīna*

وَتِلْكَ نِعْمَةٌ تَهْمِنُهَا عَلَيَّ أَنْ عَبَدْتَ بَنِي إِسْرَائِيلَ

{ ۲۲ }

As for that favour, you remind me of it reproachfully
because you have enslaved the Children of Israel.'

یہ احسان جو تربیت کے سلسلہ میں توجہ رہا ہے تو تو نے بڑا غصب کیا تھا کہ بنی اسرائیل کو غلام بنالیا تھا

यही वह उदार अनुग्रह है जिसका रहमान तू मुझपर जताता है कि तूने इसराईल की सन्तान को गुलाम बना रखा है।"

wa-tilka ni'matun tamunnuhā 'alayya 'an 'abbadta banī 'isrā'īla

قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٣﴾

He said, ‘And what is “the Lord of all the worlds?” ’

فرعون نے کہا کہ یہ رب العالمین کیا چیز ہے

फिरओैन ने कहा, "और यह सारे संसार का रब क्या होता है?"

qāla fir'awnu wa-mā rabbu l-`ālamīna

قَالَ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنْ كُنْتُمْ
 مُّوقِنِينَ ﴿٢٤﴾

He said, 'The Lord of the heavens and the earth and whatever is between them,—should you have conviction.'

موسیٰ نے کہا کہ زمین و آسمان اور اس کے ما بین جو کچھ ہے سب کا پروردگار اگر تم یقین کر سکو

उसने کहا, "आकाशों और धरती का रब और जो कुछ इन दोनों का मध्य है उसका भी, यदि तुम्हें यकीन हो।"

qāla rabbu s-samāwāti wa-l-'arḍi wa-mā baynahumā 'in kuntum mūqinīna

﴿ ٢٥ ﴾ قَالَ لِمَنْ حَوْلَهُ أَلَا تَسْتَمِعُونَ

He said to those who were around him, ‘Don’t you hear?!’

فرعون نے اپنے اطرافیوں سے کہا کہ تم کچھ سن رہے ہو

उसने अपने आस-पासवालों से कहा, "क्या तुम सुनते नहीं हो?"

qāla li-man ḥawlahū 'a-lā tastami 'ūna

قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿٢٦﴾

He said, ‘Your Lord, and the Lord of your forefathers!’

موسیٰ نے کہا کہ وہ تمہارا بھی رب ہے اور تمہارے باپ دادا کا بھی رب ہے

کہا, "तुम्हारा रब और तुम्हारे अगले बाप-दादा का रब।"

qāla rabbukum wa-rabbu 'ābā'ikumu I-'awwalīna

قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمُ الَّذِي أُرْسِلَ إِلَيْكُمْ لَمَجْنُونٌ

{ ۲۷ }

He said, 'Indeed your messenger, who has been sent to you, is surely crazy!'

فرعون نے کہا کہ یہ رسول جو تمہاری طرف بھیجا گیا ہے یہ بالکل دیوانہ ہے

बोला, "निश्चय ही तुम्हारा यह रसूल, जो तुम्हारी ओर भेजा गया है, बिलकुल ही पागल है।"

qāla 'inna rasūlakumu lladhī 'ursila 'ilaykum la-majnūnun

قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنْ كُنْتُمْ
 تَعْقِلُونَ ﴿٢٨﴾

He said, 'The Lord of the east and the west and whatever is between them—should you apply reason.'

موسیٰ نے کہا وہ مشرق و مغرب اور جو کچھ اس کے درمیان ہے سب کا پروڈگار ہے اگر تمہارے پاس عقل ہے

उसने کہا, "پूर्व और पश्चिम का रब और जो कुछ उनके बीच है उसका भी, यदि तुम कुछ बुझि रखते हो।"

qāla rabbu l-mashriqi wa-l-maghribi wa-mā baynahumā 'in kuntum ta 'qilūna

فَالَّذِينَ اتَّخَذُتِ إِلَهًا غَيْرِي لَا جَعَلْنَاهُ مِنَ
 الْمَسْجُونِينَ ﴿٢٩﴾

He said, 'If you take up any god other than me, I will surely make you a prisoner!'

فرعون نے کہا کہ تم نے میرے علاوہ کسی خدا کو بھی اختیار کیا تو تمہیں قیدیوں میں شامل کر دوں گا

बोला, "यदि तूने मेरे सिवा किसी और को पूज्य एवं प्रभु बनाया, तो मैं तुझे बन्दी बनाकर रहूँगा।"

qāla la-'ini ttakhadhta 'ilāhan ghayrī la-'aj'alannaka mina l-masjūnīna

قَالَ أَوْلَوْ جِئْتُكَ بِشَيْءٍ مُّبِينٍ ﴿٣٠﴾

He said, 'What if I bring you something manifest?'

موسیٰ نے جواب دیا کہ چاہے میں کھلی ہوئی دلیل ہی پیش کر دوں

उसने कहा, "क्या यदि मैं तेरे पास एक स्पष्ट चीज़ ले आऊँ तब भी?"

qāla 'a-wa-law ji'tuka bi-shay'in mubīnin

قَالَ فَأْتِ بِهِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ {٣١}

He said, 'Then bring it, should you be truthful.'

فرعون نے کہا وہ دلیل کیا ہے اگر تم سچے ہو تو پیش کرو

बोला: “अच्छा वह ले आ; यदि तू सच्चा है” ।

qāla fa-'ti bihī 'in kunta mina ṣ-ṣādiqīna

فَأَلْقَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعَبَانٌ مُّبِينٌ ﴿٣٢﴾

Thereat he threw down his staff, and behold, it was a manifest python.

موسیٰ نے اپنا عصا ڈال دیا اور وہ سانپ بن کر رینگنے لگا

फिर उसने अपनी लाठी डाल दी, तो अचानक क्या देखते हैं कि वह एक प्रत्यक्ष अज़गर है

fa-'alqā 'aṣāhu fa-'idhā hiya thu 'bānun mubīnun

وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءٌ لِلنَّاظِرِينَ {٣٣}

Then he drew out his hand, and behold, it was white to the onlookers.

اور گریان سے ہاتھ نکالا تو وہ سفید چمک دار نظر آنے لگا

और उसने अपना हाथ बाहर खींचा तो फिर क्या देखते हैं कि वह देखनेवालों के सामने चमक रहा है

wa-naza 'a yadahū fa-'idhā hiya baydā'u li-n-nāzirīna

قَالَ لِلْمَلَأِ حَوْلَهُ إِنَّ هَذَا لَسَاحِرٌ عَلِيمٌ ﴿٣٤﴾

He said to the elite [who stood] around him, 'This is indeed an expert magician

فرعون نے اپنے اطراف والوں سے کہا کہ یہ تو بڑا ہو شیار جادو گر معلوم ہوتا ہے

उसने अपने आस-पास के सरदारों से कहा, "निश्चय ही यह एक बड़ा ही प्रवीण जादूगर है

qāla li-l-mala'i ḥawlahū 'inna hādhā la-sāḥirun 'alīmun

يُرِيدُ أَن يُخْرِجَكُم مِّنْ أَرْضِكُم بِسِحْرٍه فَمَاذَا^۱
 تَأْمُرُونَ ﴿٣٥﴾

who seeks to expel you from your land with his magic.
 So what do you advise?'

اس کا مقصد یہ ہے کہ جادو کے زور پر تمہیں تمہاری زمین سے نکال باہر کر دے تو اب تمہاری رائے کیا ہے

چاہتا ہے کि اپنے جادو سے تुमھے تुम्हारी اپنی بُمی سے نیکاں باہر کرئے; تو اب تुم ک्या کہتے ہو?"

yurīdu 'an yuhriyakum min 'arḍikum bi-siḥrihī fa-mādhā ta'murūna

قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَابْعَثْ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ

{٣٦}

They said, 'Put him and his brother off for a while, and send heralds to the cities

لوگوں نے کہا کہ انہیں اور ان کے بھائی کو روک لیجئے اور شہروں میں جادوگروں کو اکٹھا کرنے والوں کو روانہ کر دیجئے

उन्होंने कहा, "इसे और इसके भाई को अभी टाले रखिए, और एकत्र करनेवालों को नगरों में भेज दीजिए

qālū 'arjih wa-'akhāhu wa-b'ath fī l-madā'ini ḥāshirīna

يَا أَتُوكَ بِكُلِّ سَحَّارٍ عَلَيْهِمْ {٣٧}

to bring you every expert magician.'

وہ لوگ ایک سے ایک ہوشیار جادوگر لے آئیں گے

کی وے پرत्येक پ्रवीण جادوگر کو آپکے پاس لے آئے।"

ya'tūka bi-kulli saḥḥārin 'alīmin

فَجُمِعَ السَّحَرَةُ لِمِيقَاتٍ يَوْمٍ مَعْلُومٍ ﴿٣٨﴾

So the magicians were gathered for the tryst of a known day,

غرض وقت مقرر پر تمام جادو گر اکٹھا کئے گئے

अतएव एक निश्चित दिन के नियत समय पर जादूगर एकत्र कर लिए गए

fa-jumi‘a s-saḥaratu li-mīqāti yawmin ma ‘lūmin

وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ أَنْتُمْ مُجْتَمِعُونَ {٣٩}

and the people were told: 'Will you gather?!

اور ان لوگوں سے کہا گیا کہ تم سب اس بات پر اجتماع کرنے والے ہو

और لوگों से कہا गया, "क्या तुम भी एकत्र होते हो?"

wa-qīla li-n-nāsi hal 'antum mujtami 'ūna

لَعَلَّنَا نَتَّبِعُ السَّحَرَةَ إِنْ كَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ ﴿٤﴾

‘Maybe we will follow the magicians, should they be the victors!’

شاید ہم لوگ ان ساحروں کا انتباع کر لیں اگر وہ غالب آئے

कदाचित हम जादूगरों ही के अनुयायी रह जाएँ, यदि वे विजयी हुए

Ia ‘allanā nattabi‘u s-saḥarata ‘in kānū humu I-ghālibīna

فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ قَالُوا لِفِرْعَوْنَ أَئِنَّ لَنَا لَأَجْرًا إِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ ﴿٤١﴾

**So when the magicians came, they said to Pharaoh,
‘Shall we indeed have a reward if we were to be the
victors?’**

اس کے بعد جب جادو گر اکٹھا ہوئے تو انہوں نے فرعون سے کہا کہ اگر ہم غالب آگئے تو کیا ہماری کوئی اجرت ہوئی

फिर जब जादूगर आए तो उन्होंने फ़िरअौन से कहा, "क्या हमारे लिए कोई प्रतिदान भी है, यदि हम प्रभावी रहें?"

fa-lammā jā 'a s-saḥaratu qālū li-fir'awna 'a-'inna lanā la-'ajran 'in kunnā naḥnu I-ghālibīna

قالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ إِذَا لَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٤٢﴾

He said, ' Of course; and indeed you shall be among those near [to me]. '

فرعون نے کہا کہ بے شک تم لوگ میرے مقریبین میں شامل ہو گے

उसने कहा, "हाँ, और निश्चित ही तुम तो उस समय निकटतम लोगों में से हो जाओगे।"

qāla na 'am wa-'innakum 'idhan la-mina l-muqarrabīna

قَالَ لَهُمْ مُّوسَىٰ أَلْقُوا مَا أَنْتُمْ مُّلْقُونَ ﴿٤٣﴾

Moses said to them, ‘Throw down what you have to throw!’

موسیٰ نے ان لوگوں سے کہا کہ جو کچھ پھینکنا چاہتے ہو پھینکو

مُوسَىٰ نے اُن سے کہا, "ڈالو, جو کوئی تُرمھے ڈالنا ہے!"

qāla lahum mūsā 'alqū mā 'antum mulqūna

فَأَلْقُوا حِبَالَهُمْ وَعِصِّيَّهُمْ وَقَالُوا بِعِزَّةِ فِرْعَوْنَ إِنَّا
 لَنَحْنُ الْغَالِبُونَ ﴿٤٤﴾

**So they threw down their sticks and ropes, and said,
 ‘By the might of Pharaoh, we shall surely be the
 victors!’**

تو ان لوگوں نے اپنی رسیبوں اور چھڑیوں کو پھینک دیا اور کہا کہ فرعون کی عزت و جلال کی قسم ہم لوگ غالب آنے والے ہیں

तब उन्होंने अपनी रस्सियाँ और लाठियाँ डाल दी और बोले, "फिर औन के प्रताप से हम ही विजयी रहेंगे।"

fa-'alqaw hibālahum wa-'iṣiyyahum wa-qālū bi-'izzati fir'awna 'innā la-naḥnu l-ghālibūna

فَأَلْقَى مُوسَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ

{ ٤٥ }

Thereat Moses threw down his staff, and behold, it was swallowing what they had faked.

پھر موسیٰ نے بھی اپنا عصا ڈال دیا تو لوگوں نے اچانک کیا دیکھا کہ وہ سب کے جادو کو نگلے جا رہا ہے

फिर मूसा ने अपनी लाठी फेकी तो क्या देखते हैं कि वह उसे स्वाँग को, जो वे रखाते हैं, निगलती जा रही है

fa-'alqā mūsā 'aṣāhu fa-'idhā hiya talqafu mā ya'fikūna

فَأَلْقِي السَّحَرَةُ سَاجِدِينَ {٤٦}

Thereat the magicians fell down prostrating.

یہ دیکھ کر جادوگر سجدہ میں گرپٹے

इसपर जादूगर सजदे में गिर पड़े

fa-'ulqiya s-saḥaratu sājidīna

قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٧﴾

They said, 'We believe in the Lord of all the worlds,

اور ان لوگوں نے کہا کہ ہم تو رب العالمین پر ایمان لے آئے

वे बोल उठे, "हम सारे संसार के रब पर ईमान ले आए -

qālū 'āmannā bi-rabbi l-‘ālamīna

رَبِّ مُوسَىٰ وَهَارُونَ {٤٨}

the Lord of Moses and Aaron.'

جو موسی اور ہارون دونوں کا رب ہے

मूसा और हारून के रब पर!"

rabbi mūsā wa-hārūna

قَالَ آمَنْتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ آذَنَ لَكُمْ إِنَّهُ لَكَبِيرُكُمُ الَّذِي
عَلِمَكُمُ السِّحْرَ فَلَسَوْفَ تَعْلَمُونَ

He said, 'Do you profess faith in Him before I permit you? He is indeed your chief who has taught you magic! Soon you will surely know!

فرعون نے کہا کہ تم لوگ میری اجازت سے پہلے ہی ایمان لے آئے یہ تم سے بھی بڑا جادوگر ہے جس نے تم لوگوں کو جادو سکھایا ہے

उसने कहा, "तुमने उसको मान लिया, इससे पहले कि मैं तुम्हें अनुमति देता। निश्चय ही वह तुम सबका प्रमुख है, जिसने तुमको जादू सिखाया है। अच्छा, शीघ्र ही तुम्हें मालूम हुआ जाता है!"

*qāla 'āmantum lahū qabla 'an 'ādhana lakum 'innahū la-kabīrukumu lladhī
'allamakumu s-siḥra fa-la sawfa ta'lamūna*

لَأُقْطِعَنَّ أَيْدِيْكُمْ وَأَرْجُلَكُم مِنْ خَلَافٍ وَلَا صَلِبَنَّكُمْ
أَجْمَعِينَ ﴿٤٩﴾

Surely I will cut off your hands and feet from opposite sides, and I will surely crucify you all.'

میں تم لوگوں کے ہاتھ پاؤں مختلف سمتوں سے کاٹ دوں گا اور تم سب کو سولی پر لٹکا دوں گا

مैं تुम्हारे हाथ और पाँव विपरीत दिशाओं से कटवा दूँगा और तुम सभी को सूली पर चढ़ा दूँगा।"

*la-'uqat̄ti 'anna 'aydiyakum wa-'arjulakum min khilāfin wa-la-'uṣallibannakum
'ajma 'īna*

قَالُوا لَا ضَيْرٌ عَلَيْنَا إِلَّا رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ ﴿٥٠﴾

They said, 'There is] no harm [in that]! Indeed we shall return to our Lord.

ان لوگوں نے کہا کہ کوئی حرج نہیں ہم سب پلٹ کر اپنے رب کی بارگاہ میں پہنچ جائیں گے

उन्होंने कहा, "कुछ हरज नहीं; हम तो अपने रब ही की ओर पलटकर जानेवाले हैं

qālū lā ḏayra 'innā 'ilā rabbinā munqalibūna

إِنَّا نَطْمَعُ أَن يَغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطَايَانَا أَن كُنَّا أَوَّلَ
 الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥١﴾

Indeed we hope our Lord will forgive us our iniquities
 for being the first to believe.'

ہم تو صرف یہ چاہتے ہیں کہ ہمارا پروردگار ہماری خطاؤں کو معاف کر دے کہ ہم سب سے پہلے
 ایمان لانے والے ہیں

ہم مें तो इसी की लालसा है कि हमारा रब हमारी ख़ताओं को क्षमा कर दें, क्योंकि हम सबसे
 पहले ईमान लाए।"

'innā naṭma'u 'an yaghfira lanā rabbunā khaṭāyānā 'an kunnā 'awwala I-mu'minīna

وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي إِنَّكُمْ مُتَّبِعُونَ

{ ٥٢ }

Then We revealed to Moses, [saying], ‘Take My servants on a journey by night, for you will be pursued.’

اور ہم نے موسیٰ کی طرف وہی کی کہ میرے بندوں کو لے کر راتوں رات نکل جاؤ کہ تمہارا پچھا کیا جانے والا ہے

ہم نے موسیٰ کی اور پ्रकاشنا کی, "मेरे बन्दों को लेकर रातों-रात निकल जा। निश्चय ही तुम्हारा पीछा किया जाएगा।"

wa-'awhaynā 'ilā mūsā 'an 'asri bi-'ibādī 'innakum muttaba 'ūna

فَأَرْسَلَ فِرْعَوْنُ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ {٥٣}

Then Pharaoh sent heralds to the cities,

پھر فرعون نے مختلف شہروں میں لشکر جمع کرنے والے روانہ کر دیئے

इसपर फिर औन ने एकत्र करनेवालों को नगर में भेजा

fa-'arsala fir 'awnu fī l-madā'ini ḥāshirīna

إِنَّ هَؤُلَاءِ لَشِرْذِمَةٌ قَلِيلُونَ {٥٤}

[announcing:] 'These are indeed a small gang.

کہ یہ تھوڑے سے افراد کی ایک جماعت ہے

کि "यह गिरे-पड़े थोड़े लोगों का एक गिरोह है,

'inna hā'ulā'i la-shirdhimatun qalīlūna

وَإِنَّهُمْ لَنَا لَغَائِظُونَ ﴿٥٥﴾

They have surely aroused our wrath,

اور ان لوگوں نے ہمیں غصہ دلادیا ہے

और یे ہم مें کुछ कर रहे हैं।

wa-'innahum lanā la-ghā'iżūna

وَإِنَا لَجَمِيعٌ حَادِرُونَ ﴿٥٦﴾

and indeed we are all on our guard.'

اور ہم سب سارے ساز و سامان کے ساتھ ہیں

और ہم چौکن्ना رہنے والے لوگ ہیں।"

wa-'innā la-jamī'un ḥādhirūna

فَأَخْرَجْنَاهُم مِّن جَنَّاتٍ وَعِيُونٍ ﴿٥٧﴾

So We expelled them from gardens and springs,

نتیجہ میں ہم نے ان کو باغات اور چشمیں سے نکال باہر کر دیا

इस प्रकार हम उन्हें बागों और स्रोतों

fa-'akhrajnāhum min jannātin wa-'uyūnin

وَكُنُوزٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ﴿٥٨﴾

and [from] treasures and splendid places.

اور خزانوں اور باعزت جگہوں سے بھی

और खजानों और अच्छे स्थान से निकाल लाए

wa-kunūzin wa-maqāmin karīmin

كَذِلِكَ وَأَوْرَثْنَاهَا بَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿٥٩﴾

So it was; and We bequeathed them to the Children of Israel.

اور ہم اسی طرح سزا دیتے ہیں اور ہم نے زمین کا وارث بنی اسرائیل کو بنادیا

ऐسا ही हम करते हैं और इनका वारिस हमने इसराईल की सन्तान को बना दिया

ka-dhālika wa-'awrathnāhā banī 'isrā 'īla

﴿٦٠﴾ فَأَتَبْعَوْهُمْ مُّشْرِقِينَ

Then they pursued them at sunrise.

پھر ان لوگوں نے موسیٰ اور ان کے ساتھیوں کا صبح سوریہ پر پچھا کیا

سубھ-تڈکے ٹنھوں نے ٹنکا پیछا کیا

fa-'atba 'ūhum mushriqīna

فَلَمَّا تَرَاءَى الْجَمْعَانِ قَالَ أَصْحَابُ مُوسَىٰ إِنَّا
 لَمُدْرَكُونَ ﴿٦١﴾

When the two hosts sighted each other, the companions of Moses said, ‘Indeed we have been caught up.’

پھر جب دونوں ایک دوسرے کو نظر آنے لگے تو اصحاب موسیٰ نے کہا کہ اب توہم گرفت
 یں آجائیں گے

फिर जब दोनों गिरोहों ने एक-दूसरे को देख लिया तो मूसा के साथियों ने कहा, "हम तो पकड़े गए!"

fa-lammā tarā'a I-jam 'āni qāla 'aṣḥābu mūsā 'innā la-mudrakūna

قَالَ كَلَّا إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ ﴿٦٢﴾

He said, 'Certainly not! Indeed my Lord is with me. He will guide me.'

موسیٰ نے کہا کہ ہرگز نہیں ہمارے ساتھ ہمارا پروردگار ہے وہ ہماری راہنمائی کرے گا

उसने कहा, "कदापि नहीं, मेरे साथ मेरा रब है। वह अवश्य मेरा मार्गदर्शन करेगा।"

qāla kallā 'inna ma 'iya rabbī sa-yahdīni

فَأَوْحَيْنَا إِلَيْ مُوسَى أَنِ اضْرِبْ بِعَصَالَكَ الْبَحْرَ
فَانفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالْطَّوْدِ الْعَظِيمِ {٦٣}

Thereupon We revealed to Moses: ‘Strike the sea with your staff!’ Whereupon it parted, and each part was as if it were a great mountain.

پھر ہم نے موسیٰ کی طرف وہی کی کہ اپنا عصادر یا میں مار دیں چنانچہ دریا شگافتہ ہو گیا اور ہر حصہ ایک پہاڑ جیسا نظر آنے لگا

तब हमने मूसा की ओर प्रकाशना की, "अपनी लाठी सागर पर मार।"

*fa-'awhaynā 'ilā mūsā 'ani ḥrib bi-'aṣāka l-baḥra fa-nfalaqa fa-kāna kullu firqin
ka-t-ṭawdi l-'azīmi*

وَأَزْلَفْنَا ثُمَّ الْآخَرِينَ {٦٤}

There, We brought the others near.

اور دوسرے فرق کو بھی ہم نے قریب کر دیا

और ہم دوسراں کو بھی نیکٹ لے آ�

wa-'azlafnā thamma l-'ākharīna

وَأَنْجَيْنَا مُوسَىٰ وَمَنْ مَعَهُ أَجْمَعِينَ ﴿٦٥﴾

And We delivered Moses and all those who were with him.

اور ہم نے موسیٰ اور ان کے تمام ساتھیوں کو نجات دے دی

ہم نے موسا کو اور ان سب کو جو اُس کے ساتھ تھے، بچا لیا

wa-'anjaynā mūsā wa-man ma 'ahū 'ajma 'īna

۶۶ ﴿ ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْآخَرِينَ ﴾

Then We drowned the others.

پھر باقی لوگوں کو غرق کر دیا

और दूसरों को डूबो दिया

thumma 'aghraqnā l-'ākharīna

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً^{صَلَوةً} وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ

{ ٦٧ }

There is indeed a sign in that, but most of them do not have faith.

اس میں بھی ہماری ایک نشانی ہے اور بنی اسرائیل کی اکثریت ایمان لانے والی نہیں تھی

نیس سسंدھہم اس میں اک بडی نیشاںی ہے۔ اس پر بھی ٹن میں سے اधیک تر ماننے والے نہیں

'inna fī dhālika la-'āyatan wa-mā kāna 'aktharuhum mu'minīna

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٦٨﴾

Indeed your Lord is the All-mighty, the All-merciful.

اور تمہارا پروردگار صاحبِ عزت بھی ہے اور مہربان بھی

और نिश्चय ही तुम्हारा रब ही है जो बड़ा प्रभुत्वशाली, अत्यन्त दयावान है

wa-'inna rabbaka la-huwa l-'azīzu r-raḥīmu

وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأً إِبْرَاهِيمَ {٦٩}

Relate to them the account of Abraham

اور انہیں ابراہیم کی خبر پڑھ کر سناؤ

और उन्हें इबराहीम का वृत्तान्त सुनाओ,

wa-tlu 'alayhim naba'a 'ibrāhīma

﴿٧٠﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا تَعْبُدُونَ

**when he said to his father and his people, ‘What is it
that you are worshiping?!’**

جب انہو نے اپنے مری باپ اور قوم سے کہا کہ تم لوگ کس کی عبادت کر رہے ہو

जबकि उसने अपने बाप और अपनी कँैम के लोगों से कहा, "तुम क्या पूजते हो?"

'idh qāla li-'abīhi wa-qawmihī mā ta'budūna

قَالُوا نَعْبُدُ أَصْنَامًا فَنَظَلُّ لَهَا عَاكِفِينَ {٧١}

They said, ‘We worship idols, and we will go on clinging to them.’

ان لوگوں نے کہا کہ ہم بتوں کی عبادت کرتے ہیں اور انہی کی مجاوری کرتے ہیں

उन्होंने कहा, "हम बुतों की पूजा करते हैं, हम तो उन्हीं की सेवा में लगे रहेंगे।"

qālū na'budu 'aṣnāman fa-naẓallu lahā 'ākifīna

قَالَ هَلْ يَسْمَعُونَكُمْ إِذْ تَدْعُونَ ﴿٧٢﴾

He said, 'Do they hear you when you call them?

تو ابراہیم نے کہا کہ جب تم ان کو پکارتے ہو تو یہ تمہاری آواز سنتے ہیں

उसने कहा, "क्या ये तुम्हारी सुनते हैं, जब तुम पुकारते हो,

qāla hal yasma 'ūnakum 'idh tad'ūna

أَوْ يَنْفَعُونَكُمْ أَوْ يَضُرُّونَ ﴿٧٣﴾

Or do they bring you any benefit, or cause you any harm?

یہ کوئی فائدہ یا نقصان پہنچاتے ہیں

या ये तुम्हें कुछ लाभ या हानि पहुँचाते हैं?"

'aw yanfa 'unakum 'aw yaqdurrūna

قَالُوا بَلْ وَجَدْنَا آبَاءَنَا كَذِلِكَ يَفْعَلُونَ ﴿٧٤﴾

They said, 'Rather we found our fathers acting likewise.'

ان لوگوں نے جواب دیا کہ ہم نے اپنے باپ دادا کو ایسا ہی کرتے دیکھا ہے

उन्होंने कहा, "नहीं, बल्कि हमने तो अपने बाप-दादा को ऐसा ही करते पाया है।"

qālū bal wajadnā 'ābā'anā ka-dhālika yaf'alūna

قَالَ أَفَرَأَيْتُمْ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ ﴿٧٥﴾

He said, 'Have you regarded what you have been worshipping,

ابراهیم نے کہا کہ کیا تم کو معلوم ہے کہ جن کی تم عبادت کرتے ہو

उसने कहा, "क्या तुमने उनपर विचार भी किया कि जिन्हें तुम पूजते हो,

qāla 'a-fa-ra'aytum mā kuntum ta'budūna

أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمُ الْأَقْدَمُونَ ﴿٧٦﴾

you and your ancestors?

تم اور تمہارے تمام بزرگان خاندان

तुम और तुम्हारे पहले के बाप-दादा?

'antum wa-'abā'ukumu l-'aqdamūna

فَإِنَّهُمْ عَدُوٌّ لِي إِلَّا رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٧٧﴾

They are indeed hateful to me, but the Lord of all the worlds,

یہ سب میرے دشمن ہیں۔ رب العالمین کے علاوہ

वे सब तो मेरे शत्रु हैं, सिवाय सारे संसार के रब के,

fa-'innahum 'aduwwun lī 'illā rabba l-‘ālamīna

الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِنِي ﴿٧٨﴾

who created me, it is He who guides me,

کہ جس نے مجھے پیدا کیا ہے اور پھر وہی ہدایت بھی دیتا ہے

जिसने मुझे पैदा किया और फिर वही मेरा मार्गदर्शन करता है

alladhī khalaqanī fa-huwa yahdīni

وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ { ٧٩ }

and provides me with food and drink,

وہی کھانا دیتا ہے اور وہی پانی پلاتا ہے

और وہی है जो मुझे खिलाता और पिलाता है

wa-lladhī huwa yuṭ‘imunī wa-yasqīnī

وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ ﴿٨٠﴾

and when I get sick, it is He who cures me;

اور جب بیمار ہو جاتا ہوں تو وہی شفا بھی دیتا ہے

और جब मैं बीमार होता हूँ, तो वही मुझे अच्छा करता है

wa-'idhā mariqtu fa-huwa yashfīni

وَالَّذِي يُمِيتُنِي ثُمَّ يُحْبِبِنِي ﴿٨١﴾

who will make me die, then He will bring me to life,

وہی موت دیتا ہے اور پھر وہی زندہ کرتا ہے

और وہی ہے جو مुझے مارے گا, فیر مुझے جیवیت کرے گا

wa-lladhī yumītunī thumma yuḥyīnī

وَالَّذِي أَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لِي خَطِئَتِي يَوْمَ الدِّينِ

{٨٢}

and who, I hope, will forgive me my iniquities on the Day of Retribution.'

اور اسی سے یہ امید ہے کہ روزِ حساب میری خطاؤں کو معاف کر دے

और وہی ہے جیسے مुझے اسکی آکانکشا ہے کہ بدلنا دیए جانے کے دین وہ میری خاتا مाफ़ کر دے گا

wa-lladhī 'aṭma 'u 'an yaghfira lī khaṭī'atī yawma d-dīni

رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَالْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ {٨٣}

'My Lord! Grant me [unerring] judgement, and unite me with the Righteous.

خدا یا مجھے علم و حکمت عطا فرم اور مجھے صالحین کے ساتھ ملحق کر دے

ऐ मेरे रब! मुझे निर्णय-शक्ति प्रदान कर और मुझे योग्य लोगों के साथ मिला।

rabbi hab lī ḥukman wa-'alhiqnī bi-ṣ-ṣāliḥīna

وَاجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ {٨٤}

Confer on me a worthy repute among the posterity,

اور میرے لئے آئندہ نسلوں میں سچی زبان اور ذکر خیر قرار دے

और بाद के आनेवालों में से मुझे सच्ची ख्याति प्रदान कर

wa-j‘al lī lisāna ṣidqin fī I-’ākhirīna

وَاجْعَلْنِي مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ ﴿٨٥﴾

and make me one of the heirs to the paradise of bliss.

اور مجھے جنت کے وارثوں میں سے قرار دے

और مुझے نہ مत بھری جنّت کے واریسوں مें सम्मिलित कर

wa-j‘alnī min warathati jannati n-na‘īmi

وَاغْفِرْ لِأَبِي إِنَّهُ كَانَ مِنَ الضَّالِّينَ ﴿٨٦﴾

Forgive my father, for he is one of those who are astray.

اور میرے مرپی کو بخش دے کہ وہ گمراہوں میں سے ہے

और मेरे बाप को क्षमा कर दे। निश्चय ही वह पथभ्रष्ट लोगों में से है

wa-ghfir li-'abī 'innahū kāna mina q-dāllīnā

وَلَا تُخْزِنِي يَوْمَ يُبَعْثُرُونَ ﴿٨٧﴾

Do not disgrace me on the day that they will be resurrected,

اور مجھے اس دن رسوانہ کرنا جب سب قبروں سے اٹھائے جائیں گے

और مुझے उस दिन रुसवा न कर, जब लोग जीवित करके उठाए जाएँगे।

wa-lā tukhzinī yawma yub'athūna

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ ﴿٨٨﴾

the day when neither wealth nor children will avail,

جس دن مال اور اولاد کوئی کام نہ آئے گا

जिस दिन न माल काम आएगा और न औलाद,

yawma lā yanfa ‘u mālun wa-lā banūna

إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿٨٩﴾

except him who comes to Allah with a sound heart,'

مگر وہ جو قلب سلیم کے ساتھ اللہ کی بارگاہ میں حاضر ہو

सिवाय इसके कि कोई भला-चंगा दिल लिए हुए अल्लाह के पास आया हो।"

'illā man 'atā llāha bi-qalbin salīmin

وَأَزْلَفْتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَقِينَ ﴿٩٠﴾

and paradise will be brought near for the Godwary,

اور جس دن جنت پر ہیزگاروں سے قریب تر کر دی جائے گی

और डर रखनेवालों के लिए जन्नत निकट लाई जाएगी

wa-'uzlifati l-jannatu li-l-muttaqīna

وَبُرِزَتِ الْجَحِيمُ لِلْغَاوِينَ ﴿٩١﴾

and hell will be brought into view for the perverse,

اور جہنم کو مگر اہوں کے سامنے کر دیا جائے گا

और भडकती आग पथभृष्टि लोगों के लिए प्रकट कर दी जाएगी

wa-burrizati I-jaḥīmu li-l-ghāwīna

وَقِيلَ لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ ﴿٩٢﴾

and they shall be told: ‘Where is that which you used to worship

اور جہنمیوں سے کہا جائے گا کہ کہاں ہیں وہ جن کی تم عبادت کیا کرتے تھے

और उनसे कहा जाएगा, "कहाँ हैं वे जिन्हें तुम अल्लाह को छोड़कर पूजते रहे हो?

wa-qīla lahum 'ayna mā kuntum ta'budūna

مِنْ دُونِ اللَّهِ هَلْ يَنْصُرُونَكُمْ أَوْ يَنْتَصِرُونَ
 ﴿٩٣﴾

besides Allah? Do they help you, or do they help each other?

خدا کو چھوڑ کر وہ تمہاری مدد کریں گے یا اپنی مدد کریں گے

क्या वे तुम्हारी कुछ सहायता कर रहे हैं या अपना ही बचाव कर सकते हैं?"

min dūni llāhi hal yansurūnakum 'aw yantaṣirūna

فَكُنْبِكِبُوا فِيهَا هُمْ وَالْغَاوُونَ {٩٤}

Then they will be cast into it on their faces —they and
the perverse,

پھر وہ سب مع تمام گراہوں کے جہنم میں منہ کے بل ڈھکیل دیئے جائیں گے

फिर वे उसमें औंधे झोक दिए जाएँगे, वे और बहके हुए लोग

fa-kubkibū fīhā hum wa-l-ghāwūna

وَجُنُودُ إِبْلِيسَ أَجْمَعُونَ ﴿٩٥﴾

and the hosts of Iblis all together.

اور ابلیس کے تمام لشکر والے بھی

और इबलीस की सेनाएँ, सबके सब।

wa-junūdu 'iblīsa 'ajma 'ūna

﴿ ٩٦ ﴾ قَالُوا وَهُمْ فِيهَا يَخْتَصِّمُونَ

They will say, as they wrangle in it [together],

اور وہ سب جہنم میں آپس میں جھگڑا کرتے ہوئے کہیں گے

वे वहाँ आपस में झगड़ते हुए कहेंगे,

qālū wa-hum fīhā yakhtashimūna

تَاللَّهِ إِن كُنَّا لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٩٧﴾

'By Allah, we had indeed been in manifest error,

کہ خدا کی قسم ہم سب کھلی ہوئی گمراہی میں تھے

"अल्लाह की क़सम! निश्चय ही हम खुली गुमराही में थे

ta-llāhi 'in kunnā la-fī ḏalālin mubīnin

﴿ ٩٨ ﴾ إِذْ نُسَوِّيْكُم بِرَبِّ الْعَالَمِينَ

when we equated you with the Lord of all the worlds!

جب تم کورب العالمین کے برابر قرار دے رہے تھے

जबकि हम तुम्हें सारे संसार के रब के बराबर ठहरा रहे थे

'idh nusawwīkum bi-rabbi l-`ālamīna

وَمَا أَضَلْنَا إِلَّا الْمُجْرِمُونَ ﴿٩٩﴾

And no one led us astray except the guilty.

اور ہمیں مجرموں کے علاوہ کسی نے گمراہ نہیں کیا

और हमें तो बस उन अपराधियों ने ही पथभ्रष्ट किया

wa-mā 'adallanā 'illā I-mujrimūna

فَمَا لَنَا مِنْ شَافِعِينَ ﴿١٠٠﴾

Now we have no intercessors,

ابھارے لئے کوئی شفاعت کرنے والا بھی نہیں ہے

अब न हमारा कोई सिफारिशी है,

fa-mā lanā min shāfi 'īna

وَلَا صَدِيقٌ حَمِيمٌ ﴿١٠١﴾

nor do we have any sympathetic friend.

اور نہ کوئی دل پسند دوست ہے

और न घनिष्ठ मित्र

wa-lā ṣadīqin ḥamīmin

فَلَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٢﴾

Had there been another turn for us, we would be among the faithful.'

پس اے کاش ہمیں واپسی نصیب ہو جاتی تو ہم سب بھی صاحب ہایمان ہو جاتے

ک्या ही अच्छा होता कि हमें एक बार फिर पलटना होता, तो हम मोमिनों में से हो जाते!"

fa-law 'anna lanā karratan fa-nakūna mina l-mu'minīna

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً^{صَلَوةً} وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ

{ ١٠٣ }

There is indeed a sign in that; but most of them do not have faith.

اس میں بھی ہماری ایک نشانی ہے اور ان کی اکثریت بہر حال مومن نہیں تھی

निश्चय ही इसमें एक बड़ी निशानी है। इसपर भी उनमें से अधिकरतर माननेवाले नहीं

'inna fī dhālika la-'āyatan wa-mā kāna 'aktharuhum mu'minīna

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٠﴾

Indeed your Lord is the All-mighty, the All-merciful.

اور تمہارا پروردگار سب پر غالب بھی ہے اور مہربان بھی ہے

और نیس ساندھے تुम्हारा رب ही है जो बड़ा प्रभुत्वशाली, अत्यन्त दयावान है

wa-'inna rabbaka la-huwa I-'azīzu r-raḥīmu

كَذَّبْتُ قَوْمًٌ نُوحٍ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٠٥﴾

The people of Noah impugned the apostles

اور نوح کی قوم نے بھی مرسلین کی تکذیب کی

नूह की क़ौम ने रसूलों को झुठलाया;

kadhdhabat qawmu nūḥin-i l-mursalīna

إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخْوَهُمْ نُوحٌ أَلَا تَتَقْوَنَ ﴿١٠٦﴾

when Noah, their brother, said to them, ‘Will you not be wary [of Allah]?

جب ان کے بھائی نوح نے ان سے کہا کہ تم پر ہیزگاری کیوں نہیں اختیار کرتے ہو

जबकि उनसे उनके भाई नूह ने कहा, "क्या तुम डर नहीं रखते?

'idh qāla lahum 'akhūhum nūhun 'a-lā tattaqūna

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٠٧﴾

Indeed I am a trusted apostle [sent] to you.

میں تمہارے لئے امانت دار نمائندہ پروردگار ہوں

निस्संदेह मैं तुम्हारे लिए एक अमानतदार रसूल हूँ

'innī lakum rasūlun 'amīnun

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٠٨﴾

So be wary of Allah and obey me.

پس اللہ سے ڈرو اور میری اطاعت کرو

अतः अल्लाह का डर रखो और मेरा कहा मानो

fa-ttaqū llāha wa-'aṭī'ūni

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ
 الْعَالَمِينَ ﴿١٠٩﴾

I do not ask you any reward for it; my reward lies only
 with the Lord of all the worlds.

اور میں اس تبلیغ کی کوئی اجر بھی نہیں چاہتا ہوں میری اجرت تو رب العالمین کے ذمہ ہے

मैं इस काम के बदले तुमसे कोई बदला नहीं माँगता। मेरा बदला तो बस सारे संसार के रब के
 ज़िम्मे है

wa-mā 'as'alukum 'alayhi min 'ajrin 'in 'ajriya 'illā 'alā rabbi l-'ālamīna

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١١٠﴾

So be wary of Allah and obey me.'

لہذا تم اللہ سے ڈرو اور میری اطاعت کرو

अतः अल्लाह का डर रखो और मेरी आज्ञा का पालन करो।"

fa-ttaqū llāha wa-'aṭī'ūni

قَالُوا أَنُؤْمِنُ لَكَ وَاتَّبَعْكَ الْأَرْذَلُونَ ﴿١١﴾

They said, 'Shall we believe in you, when it is the riffraff who follow you?'

ان لوگوں نے کہا کہ ہم آپ پر کس طرح ایمان لے آئیں جبکہ آپ کے سارے پیروکار پست طبقہ کے لوگ ہیں

उनہوںने कहا, "क्या हम तेरी बात मान लें, जबकि तेरे पीछे तो अत्यन्त नीच लोग चल रहे हैं?"

qālū 'a-nu'minu laka wa-ttaba 'aka I-'ardhalūna

قَالَ وَمَا عِلْمِي بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١١٢﴾

He said, ‘What do I know as to what they used to do?

نوح نے کہا کہ میں کیا جانوں کہ یہ کیا کرتے تھے

उसने कहा, "मुझे क्या मालूम कि वे क्या करते रहे हैं?"

qāla wa-mā 'ilmī bi-mā kānū ya 'malūna

إِنْ حِسَابُهُمْ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّيٍّ لَّوْ تَشْعُرُونَ ﴿١١٣﴾

Their reckoning is only with my Lord, should you be aware.

ان کا حساب تو میرے پروردگار کے ذمہ ہے اگر تم اس بات کا شعور رکھتے ہو

उनका हिसाब तो बस मेरे रब के ज़िम्मे है। क्या ही अच्छा होता कि तुममें चेतना होती।

'in hisābuhum 'illā 'alā rabbī law tash'urūna

وَمَا أَنَا بِطَارِدٍ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٤﴾

I will not drive away the faithful.

اور میں مومنین کو ہٹانے والا نہیں ہوں

और मैं ईमानवालों को धुत्कारनेवाला नहीं हूँ।

wa-mā 'ana bi-ṭāridi l-mu'minīna

إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿١١٥﴾

I am just a manifest warner.'

میں تو صرف واضح طور پر عذاب الہی سے ڈرانے والا ہوں

मैं तो बस स्पष्ट रूप से एक सावधान करनेवाला हूँ।"

'in 'ana 'illā nadhīrun mubīnun

قَالُوا لَئِنْ لَّمْ تَنْتَهِ يَا نُوحٌ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمَرْجُومِينَ

{ ١٦ }

They said, 'Noah, if you do not relinquish, you will certainly be stoned [to death].'

ان لوگوں نے کہا کہ نوح اگر تم ان باتوں سے باز نہ آئے تو ہم تمہیں سنگسار کر دیں گے

उन्होंने कहा, "यदि तू बाज़ न आया ऐ नूह, तो तू संगसार होकर रहेगा।"

qālū la-'in lam tantahi yā-nūḥu la-takūnanna mina l-marjūmīna

قالَ رَبِّ إِنَّ قَوْمِيٍّ كَذَّبُونِ { ١١٧ }

He said, 'My Lord! Indeed my people have impugned me.

نوح نے یہ سن کر فریاد کی کہ پروردگار میری قوم نے مجھے جھٹلا دیا ہے

उसने कहा, "ऐ मेरे रब! मेरी क़ौम के लोगों ने तो मुझे झुठला दिया

qāla rabbi 'inna qawmī kadhdhabūni

فَأَفْتَحْ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ فَتْحًا وَنَجِّنِي وَمَنْ مَعِيَ مِنَ
 الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٨﴾

So judge conclusively between me and them, and deliver me and the faithful who are with me.'

اب میرے اور ان کے درمیان کھلا ہوا فیصلہ فرمادے اور مجھے اور میرے ساتھی صاحبانِ ایمان کو
 نجات دے دے

�ब مेरے اور उनके बीच दो टूक फ़ैसला कर दे और मुझे और जो ईमानवाले मेरे साथ है, उन्हें
 बचा लो!"

fa-ftaḥ baynī wa-baynahum fatḥan wa-najjinī wa-man ma'iya mina l-mu'minīna

فَأَنْجَيْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ

{ ١١٩ }

Thereupon We delivered him and those who were with him in the laden ark.

پھر ہم نے انہیں اور ان کے ساتھیوں کو ایک بھری ہوئی کشتی میں نجات دے دی

अतः हमने उसे और जो उसके साथ भरी हुई नौका में थे बचा लिया

fa-'anjaynāhu wa-man ma'ahū fī l-fulki l-mashḥūni

۱۲۰ ﴿ ثُمَّ أَغْرَقْنَا بَعْدُ الْبَاقِينَ ﴾

Then We drowned the rest.

اس کے بعد باقی سب کو غرق کر دیا

और उसके पश्चात शेष लोगों को झूबो दिया

thumma 'aghraqnā ba 'du l-bāqīna

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً^{صَلَوةً} وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ

{ ١٢١ }

There is indeed a sign in that; but most of them do not have faith.

یقینا اس میں بھی ہماری ایک نشانی ہے اور ان کی اکثریت ایمان لانے والی نہیں تھی

निश्चय ही इसमें एक बड़ी निशानी है। इसपर भी उनमें से अधिकतर माननेवाले नहीं

'inna fī dhālika la-'āyatan wa-mā kāna 'aktharuhum mu'minā

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٢﴾

Indeed your Lord is the All-mighty, the All-merciful.

اور تمہارا پروردگار ہی سب پر غالب اور مہربان ہے

और نিস्संदेह تुम्हारा रब ही है जो बड़ा प्रभुत्वशाली, अत्यन्त दयावान है

wa-'inna rabbaka la-huwa I-'azīzu r-raḥīmu

كَذَّبُتْ عَادٌ الْمُرْسَلِينَ { ١٢٣ }

[The people of] ‘Ād impugned the apostles,

اور قوم عاد نے بھی مرسلین کی تکذیب کی ہے

आद ने रसूलों को झूठलाया

kadhdhabat ‘ādun-i l-mursalīna

إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخْوَهُمْ هُودٌ أَلَا تَتَقَوَّنَ ﴿١٢٤﴾

when Hūd, their brother, said to them, 'Will you not be wary [of Allah]?

جب ان کے بھائی ہود نے کہا کہ تم خور خدا کیوں نہیں پیدا کرتے ہو

जबकि उनके भाई हूद ने उनसे कहा, "क्या तुम डर नहीं रखते?

'idh qāla lahum 'akhūhum hūdun 'a-lā tattaqūna

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٢٥﴾

Indeed I am a trusted apostle [sent] to you.

میں تمہارے لئے ایک امانتدار پیغمبر ہوں

مैं तो तुम्हारे लिए एक अमानतदार रसूल हूँ

'innī lakum rasūlun 'amīnun

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٢٦﴾

So be wary of Allah and obey me.

لہذا اللہ سے ڈر و اور میری اطاعت کرو

अतः तुम अल्लाह का डर रखो और मेरी आज्ञा मानो

fa-ttaqū llāha wa-'aṭī'ūni

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ
 الْعَالَمِينَ ﴿١٢٧﴾

I do not ask you any reward for it; my reward lies only
 with the Lord of all the worlds.

اور میں تو تم سے تبلیغ کا کوئی اجر بھی نہیں چاہتا ہوں میرا جر صرف رب العالمین کے ذمہ ہے ہے

मैं इस काम पर तुमसे कोई प्रतिदान नहीं माँगता। मेरा प्रतिदान तो बस सारे संसार के रब के ज़िम्मे है।

wa-mā 'as'alukum 'alayhi min 'ajrin 'in 'ajriya 'illā 'alā rabbi l-'ālamīna

أَتَبْنُونَ بِكُلٍّ رِيعَ آيَةً تَعْبِثُونَ ﴿١٢٨﴾

Do you futilely build a sign on every prominence?

کیا تم کھیل تماشے کے لئے ہر اونچی جگہ پر ایک یادگار بناتے ہو

क्या तुम प्रत्येक उच्च स्थान पर व्यर्थ एक स्मारक का निर्माण करते रहोगे?

'a-tabnūna bi-kulli rī'in 'āyatan ta'bathūna

وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُونَ ﴿١٢٩﴾

You set up structures as if you will be immortal,

اور بڑے بڑے محل تعمیر کرتے ہو کہ شاید اسی طرح ہمیشہ دنیا میں رہ جاؤ

और بھव्य مہل بناते رہو گے، مانا تو تुम्हें سदैव رہنا ہے؟

wa-tattakhidhūna mašāni 'a la 'allakum takhludūna

﴿ ١٣٠ ﴾ وَإِذَا بَطَشْتُمْ بَطَشْتُمْ جَبَارِينَ

and when you seize [someone for punishment], you seize [him] like tyrants.

اور جب حملہ کرتے ہو تو نہایت جابرانہ حملہ کرتے ہو

और जब किसी पर हाथ डालते हो तो बिलकुल निर्दय अत्याचारी बनकर हाथ डालते हो!

wa-'idhā baṭashtum baṭashtum jabbārīna

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٣١﴾

So be wary of Allah and obey me.

اب اللہ سے ڈرو اور میری اطاعت کرو

अतः अल्लाह का डर रखो और मेरी आज्ञा का पालन करो

fa-ttaqū llāha wa-'aṭī'ūni

وَاتَّقُوا الَّذِي أَمَدَّكُمْ بِمَا تَعْلَمُونَ ﴿١٣٢﴾

And be wary of Him who has provided you with what you know,

اور اس کا خوف پیدا کرو جس نے تمہاری ان تمام چیزوں سے مدد کی ہے جنہیں تم خوب جانتے ہو

उसका डर रखो जिसने तुम्हें वे चीज़े पहुँचाईं जिनको तुम जानते हो

wa-ttaqū lladhi 'amaddakum bi-mā ta'lamūna

أَمَدَّكُمْ بِأَنْعَامٍ وَبَنِينَ ﴿١٣٣﴾

and aided you with sons and with cattle,

تمہاری امداد جانوروں اور اولاد سے کی ہے

उसने तुम्हारी सहायता की चौपायें और बेटों से,

'amaddakum bi-'an 'āmin wa-banīna

وَجَنَّاتٍ وَعِيُونٍ ﴿١٣٤﴾

gardens and springs.

اور باغات اور چشمیں سے کی ہے

और باغوں اور سوتاؤ سے

wa-jannātin wa-'uyūnīn

إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٣٥﴾

Indeed I fear for you the punishment of a tremendous day.'

میں تمہارے بارے میں بڑے سخت دن کے عذاب سے خوفزدہ ہوں

निश्चय ही मुझे तुम्हारे बारे में एक बड़े दिन की यातना का भय है।"

'innī 'akhāfu 'alaykum 'adhāba yawmin 'azīmin

قَالُوا سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَوْ عَظِّتَ أُمُّ لَمْ تَكُنْ مِنَ
 الْوَاعِظِينَ {١٣٦}

They said, 'It is the same to us whether you advise us or not.

ان لوگوں نے کہا کہ ہمارے لئے سب برابر ہے چاہے تم ہمیں نصیحت کرو یا تمہارا شمار نصیحت
 کرنے والوں میں نہ ہو

उन्होंने कहा, "हमारे लिए बराबर है चाहे तुम नसीहत करो या नसीहत करने वाले न बनो।

qālū sawā 'un 'alaynā 'a-wa 'azta 'am lam takun mina l-wā 'izīna

إِنْ هَذَا إِلَّا خُلُقُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٣٧﴾

These are nothing but the traditions of the ancients,

یہ ڈرانا دھمکانا تو پرانے لوگوں کی عادت ہے

यह तो बस पहले लोगों की पुरानी आदत है

'in hādhā 'illā khuluqu l-'awwalīna

وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ {١٣٨}

and we will not be punished.'

اور ہم پر عذاب ہونے والا نہیں ہے

और हमें कदापि यातना न दी जाएगी।"

wa-mā naḥnu bi-mu'adhdhabīna

فَكَذَّبُوهُ فَأَهْلَكْنَاهُمْ قَلِّئَنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةٌ وَمَا كَانَ
 أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٣٩﴾

So they impugned him, whereupon We destroyed them. There is indeed a sign in that; but most of them do not have faith.

پس قوم نے تکذیب کی اور ہم نے اسے ہلاک کر دیا کہ اس میں یہی ہماری ایک نشانی ہے اور ان کی اکثریت بہر حال تو من ہمیں یہی

अन्ततः उन्होंने उन्हें झूठला दिया जो हमने उनको विनष्ट कर दिया। बेशक इसमें एक बड़ी निशानी है। इसपर भी उनमें से अधिकतर माननेवाले नहीं

*fa-kadhdhabūhu fa-'ahlaknāhum 'inna fī dhālika la-'āyatan wa-mā kāna
 'aktharuhum mu'minā*

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٤٠﴾

Indeed your Lord is the All-mighty, the All-merciful.

اور تمہارا پروردگار غالب بھی ہے اور مہربان بھی ہے

और बेशक तुम्हारा रब ही है, जो बड़ा प्रभुत्वशाली, अत्यन्त दयावान है

wa-'inna rabbaka la-huwa l-'azīzu r-raḥīmu

كَذَّبُتْ ثَمُودُ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٤١﴾

[The people of] Thamūd impugned the apostles

او قوم ثمود نے بھی مرسلین کی تکذیب کی

समूद ने रसूलों को झुठलाया,

kadhdhabat thamūdu l-mursalīna

﴿ ١٤٢ ﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخْوَهُمْ صَالِحٌ أَلَا تَتَقْوَنَ

when Ṣāliḥ, their brother, said to them, ‘Will you not be wary [of Allah]?

جب ان کے بھائی صالح نے کہا کہ تم لوگ خدا سے کیوں نہیں ڈرتے ہو

जबकि उसके भाई सालेह ने उससे कहा, "क्या तुम डर नहीं रखते?

'idh qāla lahum 'akhūhum ṣāliḥun 'a-lā tattaqūna

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٤٣﴾

Indeed I am a trusted apostle [sent] to you.

میں تمہارے لئے ایک امانتدار پیغمبر ہوں

निस्संदेह मैं तुम्हारे लिए एक अमानतदार रसूल हूँ

'innī lakum rasūlun 'amīnun

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٤٤﴾

So be wary of Allah and obey me.

لہذا اللہ سے ڈرو اور میری اطاعت کرو

अतः तुम अल्लाह का डर रखो और मेरी बात मानो

fa-ttaqū llāha wa-'aṭī'ūni

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ
 الْعَالَمِينَ ﴿٤٥﴾

I do not ask you any reward for it; my reward lies only
 with the Lord of all the worlds.

اور میں تم سے اس کام کی اجرت بھی نہیں چاہتا ہوں میری اجرت تو خدا ہے رب العالمین کے ذمہ
 ہے

मैं इस काम पर तुमसे कोई बदला नहीं माँगता। मेरा बदला तो बस सारे संसार के रब के
 ज़िम्मे हैं

wa-mā 'as'alukum 'alayhi min 'ajrin 'in 'ajriya 'illā 'alā rabbi l-'ālamīna

أَتُتْرَكُونَ فِي مَا هَاهُنَا آمِنِينَ ﴿١٤٦﴾

Will you be left secure in that which is here

کیا تم یہاں کی نعمتوں میں اسی آرام سے چھوڑ دیئے جاؤ گے

क्या तुम यहाँ जो कुछ है उसके बीच, निश्चिन्त छोड़ दिए जाओगे,

'a-tutrakūna fī mā hāhunā 'āminīna

فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٤٧﴾

—amid gardens and springs,

انہی باغات اور چشموں میں

बागों और स्रोतों

fi jannātin wa-'uyūnīn

وَزُرُوعٍ وَنَخْلٍ طَلْعُهَا هَضِيمٌ ﴿١٤٨﴾

farms and date palms with dainty spathes?

اور انہی کھیتوں اور خرمنے کے درختوں کے درمیان جن کی کلیاں نرم و نازک ہیں

और خेतोں اور ان خجूروں مें جिनके گुच्छے تरो تاڑا اور گੁँथے ہुए ہیں؟

wa-zurū 'in wa-nakhlin ṭal'uhā haḍīmun

وَتَنْحِتُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا فَارِهِينَ ﴿١٤٩﴾

And you hew houses out of the mountains skillfully.

اور جو تم پہاڑوں کو کاٹ کر آسائشی مکانات تعمیر کر رہے ہو

तुम पहाड़ों को काट-काटकर इतराते हुए घर बनाते हो?

wa-tanhitūna mina l-jibāli buyūtan fārihīna

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٥٠﴾

So be wary of Allah and obey me,

ایسا ہر گز نہیں ہو گا لہذا اللہ سے ڈرو اور میری اطاعت کرو

अतः अल्लाह का डर रखो और मेरी आज्ञा का पालन करो

fa-ttaqū llāha wa-'aṭī'ūni

وَلَا تُطِيعُوا أَمْرَ الْمُسْرِفِينَ ﴿١٥١﴾

and do not obey the dictates of the profligate,

اور زیادتی کرنے والوں کی بات نہ مانو

और उन हद से गुज़र जानेवालों की आज्ञा का पालन न करो,

wa-lā tuṭī‘ū ‘amra l-musrifīna

الَّذِينَ يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ ﴿١٥٢﴾

who cause corruption in the land and do not bring about reform.'

جوز میں میں فساد برپا کرتے ہیں اور اصلاح نہیں کرتے ہیں

जो धरती में बिगाड़ पैदा करते हैं, और सुधार का काम नहीं करते।"

alladhīna yufsidūna fī I-'arḍi wa-lā yuṣliḥūna

قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ﴿١٥٣﴾

They said, 'Indeed you are one of the bewitched.

ان لوگوں نے کہا کہ تم پر تو صرف جادو کر دیا گیا ہے اور بس

उन्होंने कहा, "तू तो बस जादू का मारा हुआ है।

qālū 'innamā 'anta mina l-musaḥharīna

مَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا فَأْتِ بِآيَةً إِنْ كُنْتَ مِنَ
 ﴿١٥٤﴾ الصَّادِقِينَ

You are just a human being like us. So bring us a sign,
 should you be truthful.'

تم ہمارے ہی جیسے ایک انسان ہو لہذا اگر سچے ہو تو کوئی نشانی اور مجھہ لے آؤ

तू बस हमारे ही जैसा एक आदमी है। यदि तू सच्चा है, तो कोई निशानी ले आ।"

mā 'anta 'illā basharun mithlunā fa-'ti bi-'āyatin 'in kunta mina š-ṣādiqīna

قَالَ هَذِهِ نَاقَةٌ لَّهَا شِرْبٌ وَلَكُمْ شِرْبُ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ

{ ١٥٥ }

He said, 'This is a she-camel; she shall drink and you shall drink on known days.

صاحب نے کہا کہ یہ ایک اوٹھنی ہے ایک دن کا پانی اس کے لئے ہے اور ایک مقرر دن کا پانی تمہارے لگنے ہے

उसने کہا, "यह ऊँटनी है। एक दिन पानी पीने की बारी इसकी है और एक नियत दिन की बारी पानी लेने की तुम्हारी है"

qāla hādhīhī nāqatun lahā shirbun wa-lakum shirbu yawmin ma 'lūmin

وَلَا تَمْسُوهَا بِسُوءٍ فَيَا أَخْذَكُمْ عَذَابٌ يَوْمٌ عَظِيمٌ

﴿١٥٦﴾

Do not cause her any harm, for then you shall be seized by the punishment of a terrible day.'

اور خبردار اسے کوئی تکلیف نہ پہنچانا ورنہ تمہیں سخت دن کا عذاب گرفتار کر لے گا

तकलीफ पहुँचाने के लिए इसे हाथ न लगाना, अन्यथा एक बड़े दिन की यातना तुम्हें आ लेगी।"

wa-lā tamassūhā bi-sū'in fa-ya'khudhakum 'adhābu yawmin 'azīmin

فَعَقَرُوهَا فَأَصْبَحُوا نَادِمِينَ ﴿١٥٧﴾

But they hamstrung her, whereupon they became
regretful.

پھر ان لوگوں نے اس کے پیر کاٹ دیئے اور بعد میں بہت شرمند ہوئے

کین्तु انہوں نے اس کی کوچے کاٹ دیا۔ فیر پछتاتے رہ گए

fa-'aqarūhā fa-'asbahū nādimīna

فَأَخْذَهُمُ الْعَذَابُ قَلِّنَ فِي ذَلِكَ لَا يَهِيَّ وَمَا كَانَ
 أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ {١٥٨}

**So the punishment seized them. There is indeed a sign
in that; but most of them do not have faith.**

کہ عذاب نے انہیں گھیر لیا اور یقیناً اس میں بھی ہماری ایک نشانی ہے اور ان کی اکثریت ایمان
والی نہیں بھی

अन्ततः यातना ने उन्हें आ दबोचा। निश्चय ही इसमें एक बड़ी निशानी है। इसपर भी उनमें से
अधिकतर माननेवाले नहीं

*fa-'akhad hahumu I-'adhābu 'inna fī dhālika la-'āyatan wa-mā kāna
'aktharuhum mu'minīn*

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٥٩﴾

Indeed your Lord is the All-mighty, the All-merciful.

اور تمہارا پروردگار سب پر غالب آنے والا اور صاحبِ رحمت بھی ہے

और نিস्संदेह تुम्हारा رب ही है जो बड़ा प्रभुत्वशाली, अत्यन्त दयाशील है

wa-'inna rabbaka la-huwa I-'azīzu r-raḥīmu

كَذَّبُتْ قَوْمٌ لُوطِ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٦٠﴾

The people of Lot impugned the apostles

اور قوم لوط نے بھی مرسلین کو جھٹلایا

लूत की क़ौम के लोगों ने रसूलों को झुठलाया;

kadhdhabat qawmu lūṭin-i I-mursalīna

إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخْوَهُمْ لُوطٌ أَلَا تَتَقَوَّنَ ﴿١٦١﴾

when Lot, their brother, said to them, ‘Will you not be wary [of Allah]?

جب ان سے ان کے بھائی لوٹ نے کہا کہ تم خدا سے کیوں نہیں ڈرتے ہو

जबकि उनके भाई लूट ने उनसे कहा, "क्या तुम डर नहीं रखते?

'idh qāla lahum 'akhūhum lūṭun 'a-lā tattaqūna

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٦٢﴾

Indeed I am a trusted apostle [sent] to you.

میں تمہارے حق میں ایک امانتدار پیغمبر ہوں

مैं तो तुम्हारे लिए एक अमानतदार रसूल हूँ

'innī lakum rasūlun 'amīnun

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٦٣﴾

So be wary of Allah and obey me.

اللہ سے ڈر اور میری اطاعت کرو

अतः अल्लाह का डर रखो और मेरी आज्ञा का पालन करो

fa-ttaqū llāha wa-'aṭī'ūni

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ
 الْعَالَمِينَ ﴿١٦٤﴾

I do not ask you any reward for it; my reward lies only
 with the Lord of all the worlds.

اور میں تم سے اس امر کی کوئی اجرت بھی نہیں چاہتا ہوں میرا اجر تو صرف پروردگار کے ذمہ ہے جو
 عالمین کا پالنے والا ہے

मैं इस काम पर तुमसे कोई प्रतिदान नहीं माँगता, मेरा प्रतिदान तो बस सारे संसार के रब के
 ज़िम्मे है

wa-mā 'as'alukum 'alayhi min 'ajrin 'in 'ajriya 'illā 'alā rabbi l-'ālamīna

أَتَأْتُونَ الذُّكْرَانَ مِنَ الْعَالَمِينَ {١٦٥}

What! Of all people do you come to males,

کیا تم لوگ ساری دنیا میں صرف مردوں ہی سے جنسی تعلقات پیدا کرتے ہو

क्या सारे संसारवालों में से तुम ही ऐसे हो जो पुरुषों के पास जाते हो,

'a-ta'tūna dh-dhukrāna mina l-ālamīna

وَتَذَرُونَ مَا خَلَقَ رَبُّكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ جَبَلْ أَنْتُمْ
 قَوْمٌ عَادُونَ ﴿١٦٦﴾

abandoning your wives your Lord has created for you?
 Rather you are a transgressing lot.'

اور ان ازواج کو چھوڑ دیتے ہو جنہیں پروردگار نے تمہارے لئے پیدا کیا ہے حقیقتاً تم بڑی زیادتی
 کرنے والے لوگ ہو

और اپنی पत्नियों को, जिन्हें तुम्हारे रब ने तुम्हारे लिए पैदा किया, छोड़ देते हो? इतना ही
 नहीं, बल्कि तुम हद से आगे बढ़े हुए लोग हो।"

*wa-tadharūna mā khalaqa lakum rabbukum min 'azwājikum bal 'antum
 qawmun 'ādūna*

قَالُوا لَئِنْ لَّمْ تَنْتَهِ يَا لُوطُ لَتَكُونَنَّ مِنَ
 الْمُخْرَجِينَ ﴿١٦٧﴾

They said, 'Lot, if you do not relinquish, you will surely
 be banished.'

ان لوگوں نے کہا کہ لوٹا اگر تم اس تبلیغ سے باز نہ آئے تو اس بستی سے نکال باہر کر دیئے جاؤ گے

उन्होंने कहा, "यदि तू बाज़ न आया, ऐ लतू! तो तू अवश्य ही निकाल बाहर किया जाएगा।"

qālū la-'in lam tantahi yā-lūṭu la-takūnanna mina l-mukhrajīna

قَالَ إِنّي لِعَمَلِكُمْ مِّنَ الْقَالِينَ ﴿١٦٨﴾

He said, 'Indeed I detest your conduct.'

انہوں نے کہا کہ بہر حال میں تمہارے عمل سے بیزار ہوں

उसने कहा, "मैं तुम्हारे कर्म से अत्यन्त विरक्त हूँ।

qāla 'innī li-'amalikum mina l-qālīna

رَبِّ نَجِنِي وَأَهْلِي مِمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٦٩﴾

'My Lord! Deliver me and my family from what they do.'

پروردگار! مجھے اور میرے اہل کو ان کے اعمال کی سزا سے محفوظ رکھنا

ऐ मेरे रब! मुझे और मेरे लोगों को, जो कुछ ये करते हैं उसके परिणाम से, बचा लो।"

rabbi najjini wa-'ahlī mimmā ya'malūna

فَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ ﴿١٧٠﴾

So We delivered him and all his family,

تو ہم نے انہیں اور ان کے اہل سب کو نجات دے دی

अन्ततः हमने उसे और उसके सारे लोगों को बचा लिया;

fa-najjaynāhu wa-'ahlahū 'ajma 'īna

إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَابِرِينَ {١٧١}

except an old woman who remained behind.

سوائے اس ضعیفہ کے کہ جو پچھے رہ گئی

सिवाय एक बुढ़िया के जो पीछे रह जानेवालों में थी

'illā 'ajūzan fī l-ghābirīna

۱۷۲ ﴿ ۱۷۲ ﴾

Then We destroyed [all] the others,

پھر ہم نے ان لوگوں کو تباہ ویرباد کر دیا

फिर शेष दूसरे लोगों को हमने विनष्ट कर दिया।

thumma dammarnā I-'ākharīna

وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَّطَرًا صَلَّى فَسَاءَ مَطْرُ الْمُنذَرِينَ

{ ١٧٣ }

and rained down upon them a rain [of stones]. Evil was the rain of those who were warned!

اور ان کے اوپر زردست پھروں کی بارش کر دی جو ڈرانے جانے والوں کے حق میں بدترین بارش ہے

और हमने उनपर एक बरसात बरसाई। और यह चेताए हुए लोगों की बहुत ही बुरी वर्षा थी

wa-'amṭarnā 'alayhim maṭaran fa-sā'a maṭaru l-mundharīna

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً^{صَلَوةً} وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ

{ ١٧٤ }

There is indeed a sign in that; but most of them do not have faith.

اور اس میں بھی ہماری ایک نشانی ہے اور ان کی اکثریت بہر حال مومن نہیں تھی

निश्चय ही इसमें एक बड़ी निशानी है। इसपर भी उनमें से अधिकतर माननेवाले नहीं

'inna fī dhālika la-'āyatan wa-mā kāna 'aktharuhum mu'minīna

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٧٥﴾

Indeed your Lord is the All-mighty, the All-merciful.

اور تمہارا پروردگار عزیز بھی ہے اور رحمیم بھی ہے

और نिश्चय ही तुम्हारा रब बड़ा प्रभुत्वशाली, अत्यन्त दयावान है

wa-'inna rabbaka la-huwa I-'azīzu r-raḥīmu

كَذَّبَ أَصْحَابُ الْأَيْكَةِ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٧٦﴾

The inhabitants of Aykah impugned the apostles,

اور جنگل کے رہنے والوں نے بھی مرسلین کو جھٹلایا

अल-ऐकावालों ने रसूलों को झुठलाया

kadhdhaba 'aṣḥābu l-'aykati l-mursalīna

إِذْ قَالَ لَهُمْ شُعَيْبٌ أَلَا تَتَقْوَنَ ﴿١٧٧﴾

when Shu‘ayb said to them, ‘Will you not be wary [of Allah]?

جب ان سے شعیب نے کہا کہ تم خدا سے ڈرتے کیوں نہیں ہو

जबकि शुऐब ने उनसे कहा, "क्या तुम डर नहीं रखते?

’idh qāla lahum shu‘aybun ’a-lā tattaqūna

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٧٨﴾

Indeed I am a trusted apostle [sent] to you.

میں تمہارے لئے ایک امانتدار پیغمبر ہوں

مੈں تੁਮ्हਾਰے لਿਏ ਇਕ ਅਮਾਨਤਦਾਰ ਰਸੂਲ ਹੁੰਦਾ

'innī lakum rasūlun 'amīnun

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٧٩﴾

So be wary of Allah and obey me.

لہذا اللہ سے ڈرو اور میری اطاعت کرو

अतः अल्लाह का डर रखो और मेरी आज्ञा का पालन करो

fa-ttaqū llāha wa-'aṭī'ūni

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ
 الْعَالَمِينَ ﴿١٨٠﴾

I do not ask you any reward for it; my reward lies only
 with the Lord of all the worlds.

اور میں تم سے اس کام کی کوئی اجرت بھی نہیں چاہتا ہوں کہ میرا اجر تو صرف رب العالمین کے ذمہ
 ہے

मैं इस काम पर तुमसे कोई प्रतिदान नहीं माँगता। मेरा प्रतिदान तो बस सारे संसार के रब के
 ज़िम्मे है

wa-mā 'as'alukum 'alayhi min 'ajrin 'in 'ajriya 'illā 'alā rabbi l-'ālamīna

أَوْفُوا الْكَيْلَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُخْسِرِينَ {١٨١}

Observe fully the measure, and do not be of those who give short measure.

اور دیکھو ناپ تول کو ٹھیک رکھو اور لوگوں کو خسارہ دینے والے نہ بنو

तुम पूरा-पूरा पैमाना भरो और घाटा न दो

'awfū l-kayla wa-lā takūnū mina l-mukhsirīna

وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ ﴿١٨٢﴾

Weigh with an even balance,

اور وزن کرو تو صحیح اور سچی ترازو سے تو لو

और ठीक तराजू से तौलो

wa-zinū bi-l-qisṭāsi l-mustaqīmi

وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْثُوا فِي الْأَرْضِ

﴿ ١٨٣ ﴾ مُفْسِدِينَ

and do not cheat the people of their goods. Do not act wickedly on the earth, causing corruption.

اور لوگوں کی چیزوں میں کمی نہ کیا کرو اور روئے زمین میں فساد نہ پھیلاتے پھر وہ

और لوگوں کो उनकी चीज़ों में घाटा न दो और धरती में बिगाड़ और फ़साद मचाते मत फिरो

wa-lā tabkhasū n-nāsa 'ashyā'ahum wa-lā ta'thaw fī l-'arḍi mufsidīna

وَاتَّقُوا الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالْجِيلَةَ الْأَوَّلِينَ ﴿١٨٤﴾

Be wary of Him who created you and the earlier generations.'

اور اس خدا سے ڈرو جس نے تمہیں اور تم سے پہلے والی نسلوں کو پیدا کیا ہے

उसका डर रखो जिसने تुम्हें और पिछली नस्लों को पैदा किया है।"

wa-ttaqū lladhī khalaqakum wa-l-jibillata l-'awwalīna

قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ﴿١٨٥﴾

They said, 'Indeed you are one of the bewitched.

ان لوگوں نے کہا کہ تم تو صرف جادو زدہ معلوم ہوتے ہو

उन्होंने कहा, "तू तो बस जादू का मारा हुआ है

qālū 'innamā 'anta mina l-musaḥharīna

وَمَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا وَإِنْ نَظُنْكَ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ

{ ۱۸۶ }

You are just a human being like us, and we indeed consider you to be a liar.

اور تم ہمارے ہی جیسے ایک انسان ہو اور ہمیں تو جھوٹے بھی معلوم ہوتے ہو

और تू بس ہمارے ही जैसा एक आदमी है और हम तो तुझे झूठा समझते हैं

wa-mā 'anta 'illā basharun mithlunā wa-'in nażunnuka la-mina l-kādhībīna

فَأَسْقِطْ عَلَيْنَا كِسَفًا مِنَ السَّمَاءِ إِنْ كُنْتَ مِنَ
 الصَّادِقِينَ ﴿١٨٧﴾

**Then make a fragment fall upon us from the sky,
 should you be truthful.'**

اور اگر واقعہ سچ ہو تو ہمارے اوپر آسمان کا کوئی ٹکڑا نازل کر دو

फिर तू हमपर आकाश को कोई टुकड़ा गिरा दे, यदि तू सच्चा है।"

fa-'asqiṭ 'alaynā kisafan mina s-samā'i 'in kunta mina š-ṣādiqīna

﴿ ١٨٨ ﴾ قَالَ رَبِّيْ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ

He said, 'My Lord knows best what you are doing.'

انہوں نے کہا کہ ہمارا پروردگار تمہارے اعمال سے خوب باخبر ہے

उसने कहा, " मेरा रब भली-भाँति जानता है जो कुछ तुम कर रहे हो।"

qāla rabbi 'a'lamu bi-mā ta'malūna

فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمْ عَذَابٌ يَوْمَ الظُّلَّةِ إِنَّهُ كَانَ عَذَابَ
 يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٨٩﴾

So they impugned him, and then they were overtaken by the punishment of the day of the overshadowing cloud. It was indeed the punishment of a tremendous day.

پھر ان لوگوں نے تکنیک کی تو انہیں سایپ کے دن کے عذاب نے اپنی گرفت میں لے لیا کہ یہ بڑے سخت دن کا عذاب تھا۔

किन्तु उन्होंने उसे झुठला दिया। फिर छायावाले दिन की यातना ने आ लिया। निश्चय ही वह एक बड़े दिन की यातना थी।

*fa-kadhdhabūhu fa-'akhadhahum 'adhābu yawmi ẓ-zullati 'innahū kāna
 'adhāba yawmin 'azīmin*

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً^{صَلَوةً} وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ

{ ١٩٠ }

There is indeed a sign in that; but most of them do not have faith.

پیشک اس میں بھی ہماری ایک نشانی ہے اور ان کی اکثریت ایمان لانے والی نہیں تھی

نیس سسंدھہم اس میں اک بडی نیشاںی ہے۔ اس پر بھی ٹن میں سے اधیک تر مانا نے والے نہیں

'inna fī dhālika la-'āyatan wa-mā kāna 'aktharuhum mu'minīna

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٩١﴾

Indeed your Lord is the All-mighty, the All-merciful.

اور تمہارا پروردگار بہت بڑا عزت والا اور مہربان ہے

और نिश्चय ही तुम्हारा रब ही है, जो बड़ा प्रभुत्वशाली, अत्यन्त दयावान है

wa-'inna rabbaka la-huwa l-'azīzu r-raḥīmu

وَإِنَّهُ لَتَنْزِيلٌ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٩٢﴾

This is indeed [a Book] sent down by the Lord of all the worlds,

اور یہ قرآن رب العالمین کی طرف سے نازل ہونے والا ہے

निश्चय ही यह (कुरआन) सारे संसार के रब की अवतरित की हुई चीज़ है

wa-'innahū la-tanzīlu rabbi l-'ālamīna

نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ ﴿١٩٣﴾

brought down by the Trustworthy Spirit

اسے جبریل امین لے کر نازل ہوئے ہیں

इसको लेकर तुम्हारे हृदय पर एक विश्वसनीय आत्मा उतरी है,

nazala bihi r-rūḥu l-'amīnu

عَلَىٰ قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿١٩٤﴾

upon your heart (so that you may be one of the
warners),

یہ آپ کے قلب پر نازل ہوا ہے تاکہ آپ لوگوں کو عذابِ الٰہی سے ڈرائیں

تاکہ تुम ساવधान کرنے والے ہو

'alā qalbika li-takūna mina l-mundhirīna

بِلِسَانٍ عَرَبِيًّا مُّبِينٍ ﴿١٩٥﴾

in a clear Arabic language.

یہ واضح عربی زبان میں ہے

स्पष्ट अरबी भाषा में

bi-lisānin 'arabiyyin mubīnin

وَإِنَّهُ لَفِي زُبُرِ الْأَوَّلِينَ ﴿١٩٦﴾

It is indeed [foretold] in the scriptures of the ancients.

اور اس کا ذکر سابقین کی کتابوں میں بھی موجود ہے

और نیس ساندھے یہ پیش لئے لوگوں کی کتباؤں میں بھی موجود ہے

wa-'innahū la-fī zuburi l-'awwalīna

أَوَلَمْ يَكُنْ لَّهُمْ آيَةً أَنْ يَعْلَمَهُ عُلَمَاءُ بَنِي إِسْرَائِيلَ

{ ١٩٧ }

Is it not a sign for them that the learned of the Children of Israel recognize it?

کیا یہ نشانی ان کے لئے کافی نہیں ہے کہ اسے بنی اسرائیل کے علمائی بھی جانتے ہیں

क्या यह उनके लिए कोई निशानी नहीं है कि इसे बनी इसराईल के विद्वान जानते हैं?

'a-wa-lam yakun lahum 'āyatan 'an ya'lamahū 'ulamā'u banī 'isrā'īla

وَلَوْ نَزَّلْنَاهُ عَلَىٰ بَعْضِ الْأَعْجَمِينَ ﴿١٩٨﴾

Had We sent it down upon some non-Arab

اور اگر ہم اسے کسی عجمی آدمی پر نازل کر دیتے

यदि हम इसे गैर अरबी भाषी पर भी उतारते,

wa-law nazzalnāhu 'alā ba'di l-'a'jamīna

فَقَرَأَهُ عَلَيْهِمْ مَا كَانُوا بِهِ مُؤْمِنِينَ ﴿١٩٩﴾

and had he recited it to them, they would not have believed in it.

اور وہ انہیں پڑھ کر سناتا تو یہ کبھی ایمان لانے والے نہیں تھے

और वह इसे उन्हें पढ़कर सुनाता तब भी वे इसे माननेवाले न होते

fa-qara'ahū 'alayhim mā kānū bihī mu'minīna

كَذِلِكَ سَلَكْنَاهُ فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ ﴿٢٠٠﴾

This is how We let it pass through the hearts of the guilty:

اور اس طرح ہم نے اس انکار کو مجرمین کے دلوں تک جانے کا رستہ دے دیا ہے

इसी प्रकार हमने इसे अपराधियों के दिलों में पैठाया है

ka-dhālika salaknāhu fī qulūbi l-mujrimīna

لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ حَتَّىٰ يَرَوُا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٢٠١﴾

they do not believe in it until they sight the painful punishment.

کہ یہ ایکن لانے والے نہیں ہیں جب تک کہ دردناک عذاب نہ دیکھ لیں

वे इसपर ईमान लाने को नहीं, जब तक कि दुखद यातना न देख लें

Iā yu'minūna bihī ḥattā yarawu I-'adhāba I-'alīma

﴿٢٠٢﴾ فَيَا أَيُّهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ

It will overtake them suddenly while they are unaware.

کہ یہ عذاب ان پر اچانک نازل ہو جائے اور انہیں شعور تک نہ ہو

फिर जब वह अचानक उनपर आ जाएगी और उन्हें खबर भी न होगी,

fa-ya'tiyahum baghtatan wa-hum lā yash'urūna

فَيَقُولُوا هَلْ نَحْنُ مُنْظَرُونَ ﴿٢٠٣﴾

Thereupon they will say, 'Shall we be granted any respite?'

اس وقت یہ کہیں گے کہ کیا ہمیں مهلت دی جاسکتی ہے

तब वे कहेंगे, "क्या हमें कुछ मुहल्त मिल सकती है?"

fa-yaqūlū hal naḥnu munz̄arūna

۲۰۴ ﴿ أَفَيْعَذَا إِنَّا يَسْتَعْجِلُونَ ﴾

So do they seek to hasten on Our punishment?

تو کیا لوگ ہمارے عذاب کی جلدی کر رہے ہیں

तो क्या वे लोग हमारी यातना के लिए जल्दी मचा रहे हैं?

'a-fa-bi-'adhābinā yasta'jilūna

أَفَرَأَيْتَ إِن مَّتَّعْنَاهُمْ سِينِينَ { ٢٠٥ }

Do you see, should We let them enjoy for some years,

کیا تمہیں نہیں معلوم کہ ہم انہیں کئی سال کی مہلت دے دیں

क्या तुमने कुछ विचार किया? यदि हम उन्हें कुछ वर्षों तक सुख भोगने दें;

'a-fa-ra'ayta 'in matta 'nāhum sinīna

۶۰ ﴿ ۲۰ ۶ ﴾

ثُمَّ جَاءَهُمْ مَا كَانُوا يُوعَدُونَ

then there comes to them what they have been promised,

اور اس کے بعد وہ عذاب آئے جس کا وعدہ کیا گیا ہے

फिर उनपर वह चीज़ आ जाए, जिससे उन्हें डराया जाता रहा है;

thumma jā 'ahum mā kānū yū 'adūna

۲۰۷ ﴿ مَا أَغْنَىٰ عَنْهُم مَا كَانُوا يُمْتَّعُونَ ﴾

of what avail to them will be that which they were given to enjoy?

تو بھی جو ان کو آرام دیا گیا تھا وہ ان کے کام نہ آئے گا

तो जो सुख उन्हें मिला होगा वह उनके कुछ काम न आएगा

mā 'aghnā 'anhūm mā kānū yumatta 'ūna

وَمَا أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا لَهَا مُنْذِرُونَ (٢٠٨)

**We have not destroyed any town without its having
warners,**

اور ہم نے کسی بستی کو ہلاک نہیں کیا مگر یہ کہ اس کے لئے ڈرانے والے بھیج دیئے تھے

हमने किसी बस्ती को भी इसके बिना विनष्ट नहीं किया कि उसके लिए सचेत करनेवाले याददिहानी के लिए मौजूद रहे हैं।

wa-mā 'ahlaknā min qaryatin 'illā lahā mundhirūna

ذِكْرَى وَمَا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٢٠٩﴾

for the sake of admonition, and We were not unjust.

یہ ایک یاد دہانی تھی اور ہم ہرگز ظلم کرنے والے نہیں ہیں

ہم کوئی ج़الیم نہیں ہیں

dhikrā wa-mā kunnā zālimīna

وَمَا تَنَزَّلْتُ بِهِ إِلَيْهِ شَيَّاطِينٌ ﴿٢١٠﴾

It has not been brought down by the devils.

اور اس قرآن کو شیاطین لے کر حاضر نہیں ہوئے ہیں

इसे شैतान लेकर नहीं उतरे हैं।

wa-mā tanazzalat bihi sh-shayātīnu

وَمَا يَنْبَغِي لَهُمْ وَمَا يَسْتَطِيغُونَ ﴿٢١١﴾

Neither does it behoove them, nor are they capable [of doing that].

یہ بات ان کے لئے مناسب بھی نہیں ہے اور ان کے بس کی بھی نہیں ہے

न यह उन्हें फबता ही है और न ये उनके बस का ही है

wa-mā yanbaghī lahum wa-mā yastaṭī'ūna

إِنَّهُمْ عَنِ السَّمْعِ لَمَعْزُولُونَ ﴿٢١٢﴾

Indeed they are kept at bay [even] from hearing it.

وہ توجی کے سننے سے بھی محروم ہیں

वे तो इसके सुनने से भी दूर रखे गए हैं

'innahum 'ani s-sam'i la-ma 'zūlūna

فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَكُونَ مِنَ الْمُعَذَّبِينَ

{ ٢١٣ }

So do not invoke any god besides Allah, lest you should be among the punished.

الہذا تم اللہ کے ساتھ کسی اور خدا کو مت پکارو کہ بتلائے عذاب کر دیئے جاؤ

अतः अल्लाह के साथ दूसरे इष्ट-पूज्य को न पुकारना, अन्यथा तुम्हें भी यातना दी जाएगी

fa-lā tad'u ma 'a llāhi 'ilāhan 'ākhara fa-takūna mina l-mu'adhdhabīna

وَأَنذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ ﴿٢١٤﴾

Warn the nearest of your kinsfolk,

اور پیغمبر آپ اپنے قریبی رشتہ داروں کو ڈرائیے

और अपने निकटतम नातेदारों को सचेत करो

wa-'andhir 'ashīrataka l-'aqrabīna

وَأَخْفِضْ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

{٢١٥}

and lower your wing to the faithful who follow you.

اور جو صاحبانِ ایمان آپ کا اتباع کر لیں ان کے لئے اپنے شانوں کو جھکا دیجئے

और جो ईमानवाले तुम्हारे अनुयायी हो गए हैं, उनके लिए अपनी भुजाएँ बिछाए रखो

wa-khfiḍ janāḥaka li-mani ttaba'aka mina l-mu'minīna

فَإِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ إِنِّي بَرِيءٌ مِّمَّا تَعْمَلُونَ

{٢١٦}

But if they disobey you, say, ‘I am absolved of what you do.’

پھر یہ لوگ آپ کی نافرمانی کریں تو کہہ دیجئے کہ میں تم لوگوں کے اعمال سے بیزار ہوں

کਿਨ्तु ਯਦਿ ਵੇ ਤੁਮਹਾਰੀ ਅਵਜ਼ਾ ਕਰੋ ਤਾਂ ਕਹ ਦੋ, "ਜੋ ਕੁਛ ਤੁਮ ਕਰਤੇ ਹੋ, ਉਸਕੀ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰੀ ਸੇ
ਮੱਠ ਬਣੀ ਹੁੰਵੇ।"

fa-'in 'aşawka fa-qul 'innī barī un mimmā ta'malūna

وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴿٢١٧﴾

And put your trust in the All-mighty, the All-merciful,

اور خدائے عزیز و مہربان پر بھروسہ کجھے

और उस प्रभुत्वशाली और दया करनेवाले पर भरोसा रखो

wa-tawakkal 'alā I-'azīzi r-raḥīmi

الَّذِي يَرَكَ حِينَ تَقُومُ ﴿٢١٨﴾

who sees you when you stand [for prayer],

جو آپ کو اس وقت بھی دیکھتا ہے جب آپ قیام کرتے ہیں

जो तुम्हें देख रहा होता है, जब तुम खड़े होते हो

alladhī yarāka hīna taqūmu

وَتَقَلِّبْكَ فِي السَّاجِدِينَ ﴿٢١٩﴾

and your going about among those who prostrate.

اور پھر سجدہ گزاروں کے درمیان آپ کا اٹھنا بیٹھنا بھی دیکھتا ہے

और سجदा کرنے والوں مें تुम्हारे चलत-फिरत को भी वह देखता है

wa-taqallubaka fī s-sājidīnā

إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٢٢٠﴾

Indeed He is the All-hearing, the All-knowing.

وہ سب کچھ سننے والا اور جاننے والا ہے

निस्संदेह वह भली-भाँति सुनता-जानता है

'innahū huwa s-samī'u I-'alīmu

هَلْ أَنْبِئُكُمْ عَلَىٰ مَنْ تَنَزَّلُ الشَّيَاطِينُ ﴿٢٢١﴾

Should I inform you on whom the devils descend?

کیا ہم آپ کو بتائیں کہ شیاطین کس پر نازل ہوتے ہیں

ک्या मैं तुम्हें बताऊँ कि शैतान किसपर उत्तरते हैं?

hal 'unabbi' ukum 'alā man tanazzalu sh-shayātīnu

٢٢٢ ﴿ تَنَزَّلُ عَلَى كُلِّ أَفَاكٍ أَثِيمٍ ﴾

They descend on every sinful liar.

وہ ہر جھوٹی اور بد کردار پر نازل ہوتے ہیں

वे प्रत्येक ढोंग रचनेवाले गुनाहगार पर उतरते हैं

tanazzalu 'alā kulli 'affākin 'athīmin

يُلْقِونَ السَّمْعَ وَأَكْثَرُهُمْ كَاذِبُونَ ﴿٢٢٣﴾

They eavesdrop, and most of them are liars.

جو فرشتوں کی باتوں پر کان لگائے رہتے ہیں اور ان میں کے اکثر لوگ جھوٹے ہیں

वे कान लगाते हैं और उनमें से अधिकतर झूठे होते हैं

yulqūna s-sam'a wa-'aktharuhum kādhibūna

وَالشُّعَرَاءُ يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوُونَ ﴿٢٢٤﴾

As for the poets, [only] the perverse follow them.

اور شعراً کی پیروی وہی لوگ کرتے ہیں جو مگر اہ ہوتے ہیں

रहे कवि, तो उनके पीछे बहके हुए लोग ही चला करते हैं।-

wa-sh-shu‘arā’u yattabi‘uhumu l-ghāwūna

۲۲۵ ﴿ أَلَمْ تَرَ أَنَّهُمْ فِي كُلِّ وَادٍ يَهِيمُونَ ﴾

Have you not regarded that they rove in every valley,

کیا تم نہیں دیکھتے ہو کہ وہ ہر وادیٰ خیال میں چکر لگاتے رہتے ہیں

ک्या तुमने देखा नहीं कि वे हर घाटी में बहके फिरते हैं,

'a-lam tara 'annahum fī kulli wādin yahīmūna

وَأَنَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ ﴿٢٢٦﴾

and that they say what they do not do?

اور وہ کچھ کہتے ہیں جو کرتے نہیں ہیں

और کہتے وہ हैं जो करते नहीं? -

wa-'annahum yaqūlūna mā lā yaf'alūna

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَذَكَرُوا اللَّهَ كَثِيرًا وَأَنْتَصَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا ظُلِمُوا

Barring those who have faith and do righteous deeds and remember Allah greatly, and aid each other after they have been wronged.

علاوه ان شعرائی کے جو ایمان لائے اور انہوں نے نیک اعمال کئے اور بہت سارا ذکر خدا کیا اور ظلم سنبھے کے بعد اس کا انتقام لیا

वे नहीं जो ईमान लाए और उन्होंने अच्छे कर्म किए और अल्लाह को अधिक .याद किया।
और इसके बाद कि उनपर ज़ुल्म किया गया तो उन्होंने उसका प्रतिकार किया

'illā lladhīna 'āmanū wa-'amilū š-šāliḥāti wa-dhakarū llāha kathīran wa-ntaṣarū min ba'di mā ẓulimū

وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ

{ ۲۲۷ }

And the wrongdoers will soon know at what goal they will end up.

اور عنقریب ظالمین کو معلوم ہو جائے گا کہ وہ کس جگہ پلٹا دیئے جائیں گے

और جिन लोगों ने ज़ुल्म किया, उन्हें जल्द ही मालूम हो जाएगा कि वे किस जगह पलटते हैं

wa-sa-ya 'lamu lladhīna ẓalamū 'ayya munqalabin yanqalibūna

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ

O' Allāh send Your blessings on Muhammad
and the family of Muhammad.

اے اللہ! رحمت فرم احمد وآل (ع) محمد پر

ऐ अल्लाह मुहम्मद और आले मुहम्मद पर अपनी सलामती रख

allahumma salli `ala muhammadin wa ali muhammadin

Please recite
Sūrat al-Fātiḥah
for
ALL MARHUMEEN

For any errors / comments please write to: duas.org@gmail.com

Kindly recite Sura E Fatiha for Marhumeen of all those who have worked towards making this small work possible.
Please use the Arabic font “Attari_Quran_Shipped” to display correctly. Download font here : <http://www.duas.org/fonts/>